

Miljøgodkendelse af husdyrproduktionen på ejendommen Randersvej 145, 8990 Fårup

15. april 2014

Virksomheden: Handest Østergård

Beliggenheds adresse: Randersvej 145, 8990 Fårup

Ejer: af ejendommen og ansøger: Niels Arne Damsgaard Rasmussen

Ejer: af dyreholdet: Martin Holst Christensen

CVR nr. 17761579 (Niels Arne Damsgaard Rasmussen)

CHR nr. 19014 (Martin Holst Christensen)

Stamblad:

Virksomhedens ejer og kontaktperson	Ejer: Niels Arne Damsgaard Rasmussen Randersvej 145 8990 Fårup Kontaktperson: Niels Arne D. Rasmussen 25170055 Martin Holst Christensen 40986837
Virksomhedens adresse	Randersvej 145, 8990 Fårup
Virksomhedens matrikelnumre	Handest By, Glenstrup 14c Handest By, Glenstrup 13h Handest By, Glenstrup 2d Handest By, Glenstrup 14a Gundestrup By, Glenstrup 1 t Handest By, Glenstrup 41 Handest By, Glenstrup 14d Husum Gade., Glenstrup 4 Handest By, Glenstrup 12f
Kommune	Mariagerfjord Kommune
CVR-nr. - CHR-nr.	CVR nr. 17761579 CHR nr. 19014
Ejendomsnummer	84600014003
Betegnelse	§ 12
Journal nr.	09.17.18-P19-7-13

Læsevejledning

Denne miljøgodkendelse består af 4 kapitler samt relevante bilag.

Første kapitel indeholder en beskrivelse af de generelle forhold for miljøgodkendelsen, herunder bl.a. gyldighed og klagevejledning.

Andet kapitel indeholder vilkår for miljøgodkendelsen. Her beskrives vilkår for diverse drifts- og forvaltningsmæssige forhold, som skal overholdes for at miljøgodkendelsen kan godkendes af myndigheden.

Tredje kapitel indeholder Mariagerfjord Kommunes vurdering af de miljømæssige forhold i forhold til husdyrbruget der godkendes, ud fra gældende lovgivning m.m.

Fjerde kapitel indeholder en samlet vurdering af det godkendte projekt.

Bilagene indeholder bl.a. kort og planer over bygninger og arealer, beredskabsplan m.m.

INDHOLDSFORTEGNELSE:

STAMBLAD:	2
1. GENERELLE FORHOLD TIL MILJØGODKENDELSE	5
1.1 IKKE TEKNISK RESUMÉ	5
1.2 GODKENDELSE	6
1.3 GYLDIGHED	6
1.4 GENERELT	7
1.5 KLAGEVEJLEDNING	7
1.6 OFFENTLIGGØRELSE	8
2. VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSEN	10
2.1 GENERELT	10
2.2 UHELD OG RISICI	11
2.3 ÅRSPRODUKTION.....	11
2.4 FODRING.....	11
2.5 VENTILATION	12
2.6 OPBEVARING AF HUSDYRGØDNING.....	12
2.7 HÅNDBLÆNG AF HUSDYRGØDNING	12
2.8 TRANSPORT	12
2.9 LUGT	13
2.10 SPILDEVAND	13
2.11 STØJKILDER	13
2.12 SKADEDYR	14
2.13 STØV	14
2.14 LYS.....	14
2.15 OLIE OG KEMIKALIER	14
2.16 AFFALD	15
2.17 ENERGI M.M.....	15
2.18 TILSYN, KONTROL OG EGENKONTROL.....	15
3. MILJØREDEGØRELSE OG VURDERING	17
3.1 KORT RESUMÉ	17
3.2 ANLÆGGET OG EJENDOMMEN.....	17
3.2.1 Bygninger.....	17
3.2.2 Afstandskrav	17
3.2.3 Beskyttelseslinier og landskabelige hensyn	18
3.2.4 Energi og vand.....	18
3.2.5 Affald.....	19
3.2.6 Spildevand.....	20
3.2.7 Transport	20
3.2.8 Støjkilder.....	21
3.2.9 Støv	21
3.2.10 Risici og afværgeforanstaltninger.....	22
3.2.11 Skadedyr	22
3.2.12 Olie og kemikalier.....	22
3.2.13 Lysforhold.....	23
3.2.14 Lugt.....	23
3.3 PRODUKTIONEN	23
3.3.1 Foder.....	24
3.3.2 Husdyrgødning produktion og opbevaring	24
3.4 BEDST TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT).....	24
3.4.1 Vurdering af bedriftens emission af ammoniak og fosfor i forhold til BAT.....	24
3.4.2 Management	26
3.4.3 Foder.....	28
3.4.4 Staldindretning.....	29
3.4.5 Forbrug af vand og energi.....	30

3.4.6 Opbevaring af husdyrgødning	31
3.4.7 Fravalg af BAT	32
3.4.8 Samlet vurdering.....	33
3.5 UNDERSØGTE ALTERNATIVER	33
3.6 OPHØR AF HUSDYRBRUGET	34
3.7 EGENKONTROL	34
3.8 NATUR.....	35
3.8.1 Ammoniak	35
4. SAMLET VURDERING	37
BILAG 1: HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED	38
BILAG 2: SITUATIONSPLAN	39
BILAG 3. FORUDSÆTNINGER FOR FODERKORREKTIONEN VEDR. RÅPROTEIN.....	40
BILAG 4. FORUDSÆTNINGER FOR FODERKORREKTIONEN VEDR. FOSFOR	41
BILAG 5: KAPACITETSERKLÆRING	42
BILAG 6: AMMONIAKDEPOSITIONSBEREGNINGSPUNKTER.....	45
BILAG 7: UDPEGNINGSGRUNDLAG FOR BERØRTE NATURA 2000-OMRÅDER	46
BILAG 8: HØRINGSSVAR FRA RANDERS KOMMUNE.....	48

1. Generelle forhold til miljøgodkendelse

1.1 Ikke teknisk resumé

Niels Arne Damsgaard Rasmussen har søgt Mariagerfjord Kommune om godkendelse til at udvide husdyrbruget beliggende på Randersvej 145, 8990 Fårup, jf. § 12 i "Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug" (lov nr. 1572 af 20. december 2006).

Ansøgningen er modtaget via det digitale ansøgningssystem www.husdyrgodkendelse.dk. Beregninger af anlæggets miljøpåvirkninger er foretaget i dette system.

Mariagerfjord Kommune har foretaget vurderingen på baggrund af det indsendte ansøgningsskema nr. 55033 version 2.

Baggrund

Niels Arne Damsgaard Rasmussen søgte 1. november 2013 Mariagerfjord Kommune om godkendelse til at udvide husdyrbruget beliggende på Randersvej 145, 8990 Fårup. Staldene er lejet ud til Martin Holst Christensen, som er ejer af dyreholdet.

Produktionsudvidelse

Niels Arne Damsgaard Rasmussen ønsker at udvide den nuværende produktion på 154 DE i slagtesvin til 285 DE i slagtesvin. Slagtesvineproduktionen vil efter udvidelsen bestå af 9600 slagtesvin (30-110 kg).

Husdyrholdets sammensætning:	Nudrift		Ansøgt		
	Antal	DE	Antal	Stipladser	DE
Slagtesvin, Fuldspaltegulv (30 – 110 kg)*	3000	83,33	0	0	0,00
Slagtesvin, Drænet gulv + spalter (33/67) (30 – 110 kg)*	0	0,00	6800	1700	201,84
Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv (30 – 110 kg)*	2550	70,83	2800	700	83,11
I alt		154,17			284,95

* ansøgte vægtintervaller

Anlægsændringer

Udvidelsen skal ske i eksisterende byggeri gennem renovering af eksisterende stalde. I forbindelse med udvidelsen vil der blive etableret en vaskeplads inde i en eksisterende lade. (Se evt. situationsplanen på bilag 2.)

Tidligere meddelte afgørelser

Husdyrbruget fik 4. januar 2012 en afgørelse om ikke godkendelsespligt af et anmeldt skift i dyretype til 5550 slagtesvin (32-107 kg), svarende til 154,17 DE (j.nr. 09.17.24-P19-34-11).

Lugt

Den ukorrigerede geneafstand for husdyrbruget er beregnet til hhv. 237 m for enkelt bolig, 502 m for samlet bebyggelse og 662 m for byzone m.v. De faktiske afstande fra lugtcentrum til henholdsvis enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone er minimum hhv. 312 m, 1490 m og 1294 m, hvilket betyder, at lugtgenekriteriet er overholdt.

Dyretryk og udbringningsarealer

Der indgår ingen ejede eller lejede udbringningsarealer i ansøgningen. Al husdyrgødning afsættes til planteavlbruget på Mariagervej 357, 8981 Spentrup (ejet af ansøger, Niels Arne Damsgaard Rasmussen). Aftalearealerne er godkendt efter § 16 i Randers Kommune.

BAT

Der er beregnet et BAT-emissionskrav for emissionen af hhv. ammoniak og fosfor fra husdyrbruget på hhv. 3563 kg N/år og 5841 kg P ab lager.

Der er foretaget projektilpasninger indenfor fodring med henblik på at sænke emissionen af ammoniak. Husdyrbrugets emissioner ligger under BAT kravene.

Ammoniak

Miljøgodkendelsen omfatter en godkendelse af anlægget. Projektet medfører en ammoniakemission fra stald og lager på 3382 kg N/år fra den samlede bedrift, hvilket er en stigning på 1194 kg N/år i forhold til nudriften.

Kravet om 30 % reduktion af ammoniakfordampningen fra udvidelsen er overholdt.

Anlægget ligger 1,4 km øst for nærmeste Natura 2000-område nr. 30 Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals Ådal. Der er lavet en vurdering af påvirkningen på de arter og naturtyper, der udgør udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

I nærheden af anlægget og udbringningsarealerne ligger der natur beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Mariagerfjord Kommune vurderer, at miljøgodkendelsen ikke giver anledning til at stille vilkår i forhold til natur beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

1.2 Godkendelse

Mariagerfjord Kommune meddeler hermed miljøgodkendelse af husdyrbruget på ejendommen beliggende på adressen Randersvej 145, 8990 Fårup. Afgørelsen meddeles i medfør af Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og på de angivne vilkår.

Der skal gøres opmærksom på, at miljøgodkendelsen ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse eller dispensation efter anden lovgivning.

Miljøgodkendelsen gælder hele husdyrbruget med tilhørende arealer og omfatter 9600 slagtesvin (30-110 kg) (2400 stipladser) samt etablering af en vaskeplads.

Afgørelsen om miljøgodkendelse meddeles på baggrund af, at Mariagerfjord Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til naboer, landskab, natur og miljø.

Husdyrbruget skal indrettes og drives som beskrevet i ansøgningen og supplerende oplysninger, indkommet til Mariagerfjord Kommune i forbindelse med sagsbehandlingen, med mindre vilkårene i denne miljøgodkendelse og generel lovgivning stiller skærpede krav.

1.3 Gyldighed

Miljøgodkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra denne afgørelses meddelelse. Med "udnyttet" menes, at det ansøgte byggeri er taget i brug, og at der er indsat et dyrehold svarende til opstart af den ansøgte produktion. Den fulde årsproduktion behøver således ikke at være opfyldt 2 år efter meddelelse af miljøgodkendelse.

Hvis miljøgodkendelsen ikke har været helt eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, som ikke har været udnyttet i de seneste 3 år.

Husdyrbrugets miljøgodkendelse skal, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den

første revurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år. Første revurdering er planlagt påbegyndt i 2022.

Denne godkendelse omfatter kun forhold, der reguleres i henhold til miljøbeskyttelsesloven og husdyrloven med tilhørende bekendtgørelser. Øvrige tilladelser efter andre lovgivninger skal indhentes særskilt, f.eks. byggeloven, naturbeskyttelsesloven, brandloven og arbejdsmiljøloven.

Hvor intet andet er angivet, er godkendelsens vilkår gældende fra det tidspunkt hvor en udnyttelse af godkendelsen påbegynder.

1.4 Generelt

Miljøgodkendelsen tager udgangspunkt i gældende lov og vejledninger vedrørende husdyrbrug og indeholder vilkår for husdyrbrugets indretning, drift og kontrol. Vilkårene er stillet på baggrund af de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet samt det supplerende materiale, der er fremkommet under sagsbehandlingen.

Miljøgodkendelsen indeholder en vilkårsdel samt en del med miljøredegørelse og miljøvurdering. I miljøvurderingen gøres der rede for konsekvenserne af det ansøgte projekt ved vurdering af påvirkningen for omkringboende og miljøet i bred forstand herunder bl.a. grundvand, overfladevand, natur og landskab.

Mariagerfjord Kommune har udarbejdet miljøgodkendelsen under hensyntagen til gældende kommuneplan.

Ansøgningen er en § 12 ansøgning og har været igennem en foroffentlighedsperiode fra 17. december 2013 til 10. januar 2014. Der indkom ingen kommentarer i perioden, dog har Danmarks Naturfredningsforening generelt ytret ønske om at modtage udkast til miljøgodkendelser til kommentering

Udkastet til miljøgodkendelsen har været i 6 ugers høring hos ansøger, konsulent, naboer m.m. fra 14. februar til 28. marts 2014. I høringsperioden er der ikke indkommet bemærkninger til udkastet.

Herudover har sagen har været sendt i høring i Randers Kommune, idet ejendommen er beliggende mindre end 1000 m fra Randers Kommune. Herudover er aftalearealerne beliggende i Randers Kommune.

Randers Kommunes vurderer samlet set, at udvidelse af svinebruget ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af natur- og miljø i Randers Kommune. (Det fulde hørings svar kan ses i bilag 8.)

1.5 Klagevejledning

I henhold til Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kapitel 7, kan der klages over miljøgodkendelsen af ansøgeren, Miljøministeriet samt enhver, der må antages at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af visse myndigheder og organisationer, der er angivet i lovens § 85-87.

Udnyttelse af miljøgodkendelse i klageperioden og imens eventuel klage behandles sker på eget ansvar. Ved klage kan Natur- og Miljøklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen.

Eventuel klage skal være skriftlig og sendes til:

Mariagerfjord Kommune, Natur og Miljø
Ndr. Kajgade 1

9500 Hobro

eller

pr. e-mail til:raadhus@mariagerfjord.dk.

Klagen vil herfra blive sendt videre til Natur- og Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, der er klagemyndighed.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at klager indbetaler et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr.

Klager vil modtage en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra Mariagerfjord Kommune. Klager skal benytte denne opkrævning ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Ansøgeren vil få besked, hvis andre klager over afgørelsen.

Klagefristen er 4 uger og regnes fra datoen for offentliggørelsen og udløber **tirsdag den 13. maj 2014 kl. 15:30**. En eventuel klage skal være kommunen i hænde senest ved klagefristens udløb.

Ønskes afgørelsen prøvet ved domstolene, skal søgsmål ifølge § 90 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug være anlagt inden 6 måneder efter, at sagen er offentliggjort.

1.6 Offentliggørelse

Miljøgodkendelsen vil blive offentliggjort tirsdag den 15. april 2014 ved annoncering på Mariagerfjord Kommunes hjemmeside. Der vil være en kort henvisning til annonceringen i uge avisen samme dag.

Mariagerfjord Kommune

Charlotte Speich
Biolog

Kopi af udkast til miljøgodkendelsen er sendt til:

- Konsulent: Christian Bach Knudsen, Agri Nord, e-mail: chk@agrinord.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dnmariagerfjord-sager@dn.dk
- Martin Holst Christensen, Klejtrupvej 13, 9500 Hobro

Uddrag af udkast til miljøgodkendelse er sendt til:

- Naboer:
 - Kaj Thyge Thomsen, Randersvej 147, 8990 Fårup
 - Birgit Stadsgaard Kjeldsen, Randersvej 142, 8990 Fårup
 - Annelene Tanne Pedersen, Randersvej 133, 8990 Fårup
 - Ole Præstgaard, Randersvej 135, 8990 Fårup
 - Kim Erik Hallas, Gundestrupbakken 48, 8990 Fårup
 - Peter Lundbye Andersen, Gundestrupbakken 48, 8990 Fårup

Kopi af miljøgodkendelsen er sendt til:

- Konsulent: Christian Bach Knudsen, Agri Nord, e-mail: chk@agrinord.dk
- Martin Holst Christensen, Klejtrupvej 13, 9500 Hobro
- Naturstyrelsen Aalborg, Niels Bohrs Vej 30, 9220 Aalborg Ø, nst@nst.dk.
- Sundhedsstyrelsen, Embedslægerne, senord@sst.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1, 1651 København V, ae@aeraadet.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 3, Postboks 2188, 1017 København K, fbr@fbr.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, lbt@sportsfiskerforbundet.dk.
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København, natur@dof.dk.
- Dansk Ornitologisk Forening, Nordjyllands lokalafdeling, mariagerfjord@dof.dk.
- Danmarks Naturfredningsforening, dnmariagerfjord-sager@dn.dk
- Friluftsrådet i Nordjylland, v/Børge Poulsen, himmerland-aalborg@friluftsraadet.dk

Naboer, parter m.fl. er orienteret om den endelig miljøgodkendelse.

2. Vilkår for miljøgodkendelsen

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser gældende for erhvervsmæssigt husdyrhold – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Miljøgodkendelsen meddeles på de nedenstående vilkår.

2.1 Generelt

- 1) Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter (anlæg og dyrehold CHR nr. 19014) på Randersvej 145, 8990 Fårup under CVR nr. 17761579. (Husdyrbrugets beliggenhed fremgår af bilag 1).
- 2) Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningen og med de ændringer der fremgår af godkendelsens vilkår.
- 3) Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelse eller ændring i dyreholdet, herunder stalde, gødningsopbevaringsanlæg, udbringningsarealer og lignende, før ændringen er godkendt af Mariagerfjord Kommune.
- 4) Ansøger og ejer af ejendommen, Niels Arne Damsgaard Rasmussen, Randersvej 145, 8990 Fårup Ændringer er ansvarlig for driften af husdyrbruget og dermed overholdelsen af denne godkendelses vilkår. Hvis der sker ændringer i ansvaret for driften, skal dette meddeles tilsynsmyndigheden straks.
- 5) Godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet senest 2 år efter nævnets afgørelse.
- 6) Bedriften skal underrette tilsynsmyndigheden:
 - om besætningens/produktionens størrelse den 15.4 2016. (2 år efter godkendelses dato)
 - når besætningen er nået op på 285 DE
- 7) Ved ophør af bedriften skal nedenstående forureningsbegrænsende foranstaltninger udføres. For så vidt bygningerne ikke længere har brugsmæssig værdi nedrives disse af autoriseret nedbrydningsfirma og byggematerialer bortskaffes efter reglerne i affaldsregulativet. Mariagerfjord Kommune kontaktes før ophør.
 - Gyllebeholder, fortank med rørsystemer, gyllekanaler/kummer m.v. skal tømmes og rengøres.
 - Hvis gyllebeholderen ikke skal anvendes, tages den ud af drift som beskrevet i 10-års beholderkontrollen
 - Alle staldafsnit skal tømmes for husdyrgødning, der bortskaffes efter regler om udbringning af husdyrgødning.
 - Foderbeholdere tømmes
 - Alle olietanke skal tømmes.

- Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald m.v. skal bortskaffes i henhold til Mariagerfjord Kommunes affaldsregulativer.
- Staldbygninger samt foder- og gødningsopbevaringsanlæg der ikke længere anvendes, skal vedligeholdes så de ikke henstår i forfald efter de gældende regler og definitioner i byggeloven, eller skal alternativt nedrives.

2.2 Uheld og risici

- 8) Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til:

- Alarmcentralen, tlf.: 112.

og efterfølgende straks at underrette:

- Tilsynsmyndigheden, Mariagerfjord Kommune, tlf.: 97 11 30 00.

En skriftlig redegørelse for hændelsen skal være kommunen i hænde senest en uge efter hændelsens indtræden. Det skal af redegørelsen fremgå, hvilke tiltag der er, eller påregnes iværksat for at hindre tilsvarende fremtidig forureningshændelser. Til de unormale driftssituationer henregnes i denne forbindelse udslip, svigt og momentane standsninger.

Ved driftsforstyrrelser og uheld har den driftsansvarlige pligt til at følge beredskabsplanen og træffe de fornødne foranstaltninger, for at afværge følgerne af uheldet bedst muligt.

- 9) Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og øvrige der færdes på bedriften.

2.3 Årsproduktion

- 10) Ejendommen har tilladelse til 9600 slagtesvin (30-110 kg) (2400 stipladser), i alt svarende til 285 DE.
- 11) Inden for det nævnte produktionsniveau tillades afvigelser på op til 5 % i afgangsvægten for slagtesvin, så længe det maksimale DE ikke overskrides.
- 12) Den godkendte husdyrproduktion skal være jævnt fordelt over året.

2.4 Fodring

- 13) Den totale mængde N ab dyr pr. år beregnet som N ab dyr pr. slagtesvin x det årlige antal producerede slagtesvin må maksimalt udgøre **26.673 kg N pr. år**, jf. bilag 3.
- 14) Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som P ab dyr pr. slagtesvin x det årlige antal producerede slagtesvin må maksimalt udgøre **5.729 kg P pr. år**, jf. bilag 4.
- 15) En gang pr. planperiode gennemføres en beregning af den samlede årlige produktion af N og P ab dyr for slagtesvin – ud fra data fra effektivitetskontrollen og formlerne i bilag 3 og 4.

- 16) Som dokumentation skal der gennemføres effektivitetskontrol (E-kontrol) i hele besætningen med opgørelse af
 - a. antal producerede dyr
 - b. gennemsnitlige vægtintervaller (indgangs-, og afgangsvægt/slagtevægt)
 - c. foderforbrug pr. kg tilvækst
 - d. det gennemsnitlige indhold af råprotein pr. FEsv i foderblandingerne
 - e. det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FEsv i foderblandingerne
- 17) Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver tredje måned, såfremt der anvendes hjemmeblandet foder.
- 18) Logbogen/produktionskontrollen, indlægssedler for hver tredje måned samt eventuelle blandeforskrifter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

2.5 Ventilation

- 19) Ventilationsanlægget skal løbende renholdes og vedligeholdes og minimum 1. gang årligt serviceres af et autoriseret firma.

2.6 Opbevaring af husdyrgødning

- 20) Gyllebeholderne skal have overdækning i form af naturligt flydelag eller lignende, som skal kontrolleres og opretholdes efter de til enhver tid gældende regler herom. Umiddelbart efter udkørsel af gylle fra gyllebeholder med flydelag, skal åben gylleoverflade dækkes af et betydeligt lag halm, indtil flydelaget er dannet efter 1-2 uger

2.7 Håndtering af husdyrgødning

- 21) Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, og eventuelt spild skal straks opsamles.
- 22) Ved hver gylletank, hvor der forekommer påfyldning af gyllevogn, skal der anlægges en tankplads, således at spild kan opsamles. Pladsen skal mindst have en tæthed og faldforhold svarende til kravene til møddingpladser i overensstemmelse med Landbrugets Byggeblad for møddingplads. Afløbet/pumpebrønden skal dimensioneres således at også et større spild kan opsamles. Såfremt påfyldningen af gylle sker med selvløsende fyldeårn eller tilsvarende metode til at undgå spild, kan husdyrbruget vælge ikke at etablere tankpladsen.

2.8 Transport

- 23) Transport af dyr og foder til og fra ejendommen skal ske således, at tilsynsmyndighed vurderer, at der tages størst mulig hensyn til omgivelserne.
- 24) Transport af dyr til og fra ejendommen skal fortrinsvist ske mandag til fredag i tidsrummet kl. 07-22
- 25) Transport af foder til og fra ejendommen må kun ske på hverdage mellem 6-22.

2.9 Lugt

26) Lugtgener hos naboer skal minimeres ved at:

- a. spredning af gødning om dagen, hvor der er en sandsynlighed for, at naboerne ikke er hjemme, samt undgå weekender og helligdag
- b. tage hensyn til vindretningen i forhold til naboerne

27) Lugtbidraget fra staldene skal sikres begrænset ved en god og hensigtsmæssig staldhygiejne og rengøring af samtlige staldafsnit for foder- og gødningsrester.

28) Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentlig større end grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger

2.10 Spildevand

29) Al vask af maskiner og redskaber, skal foregå på en støbt, fast plads hvor bortledning af spildevandet sker til en opsamlingsbeholder. Udbringning skal ske jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for udbringning.

30) Afløb fra stald og vaskepladser skal føres gennem tætte og lukkede ledninger med afløb til gyllesystemet, eller anden tæt opsamlingsbeholder der er godkendt til formålet.

31) Hvis der er afløb, eller der etableres afløb, fra kørefaste arealer omkring staldbygninger, gødningsopbevaringsanlæg og lign. med transport af husdyrgødning, hvor der kan forekomme spild af gødning, foder el. lign., skal disse føres gennem tætte og lukkede ledninger med afløb til gyllesystemet, eller anden tæt opsamlingsbeholder der er godkendt til formålet.

32) Øvrigt overfladevand, herunder tagvand, som udledes til faskine eller vandløb, skal overholde gældende afstandskrav og må ikke give anledning til gener for de omkringboende eller til forurening eller negativ påvirkning af recipienten.

2.11 Støjkilder

33) Virksomhedens samlede støjbidrag, angivet som det ækvivalente, korrigerede støjniiveau i dB(A) i punkter 1,5 meter over terræn, målt eller beregnet ved nærmeste beboelses opholdsareal, må ikke overskride følgende værdier:

Mandag-fredag kl. 7-18 Lørdag kl. 7-14	Mandag-fredag kl. 18-22 Lørdag kl. 14-22 Søn- og helligdag Kl. 7-22	Mandag-fredag kl. 22-7 Lørdag kl. 22-7 Søn- og helligdag kl. 7-22
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)

Støjvilkårene for landbrugsdrift omfatter al støj fra virksomheden, dvs. også støj fra andet end faste, tekniske installationer. Vilkår om støj skal derfor gælde al støj fra landbrugsdrift, men kun støjen fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel, dvs. ikke støj fra f.eks. markdriften.

34) Husdyrbruget skal, for egen regning, dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, medmindre den seneste kontrol viser, at støjvilkår ikke kan overholdes. Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til

enhver tid gældende støjvejledninger og foretages i punkter som forinden aftales med tilsynsmyndigheden. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.

- 35) Den for et område gældende støjgrænse anses for overholdt, hvis de målte eller beregnede værdier - fratrukket ubestemtheden på målingen - er mindre end eller lig med støjgrænseværdien. Målingernes og beregningernes samlede ubestemthed fastsættes jf. Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjvejledninger
- 36) Viser kontrolmålingen en overskridelse af de fastsatte støjgrænser, kan tilsynsmyndigheden kræve, at der iværksættes støjreducerende tiltag.

2.12 Skadedyr

- 37) Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse - som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Skadedyrlaboratoriet.
- 38) Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). Ved konstatering eller mistanke om rotter eller andre skadedyr skal der ske underretning til autoriseret firma jf. gældende retningslinier.
- 39) Ejendommen skal sikres og renholdes således, at rotters levemuligheder på ejendommene begrænses mest muligt.

2.13 Støv

- 40) Driften må ikke medføre støvgener uden for ejendommens eget areal, som af tilsynsmyndighed skønnes at være væsentlige.
- 41) Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med melcykloner eller anden støvbegrænsende foranstaltning.

2.14 Lys

- 42) Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende.
- 43) Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til lysgener, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan og derefter gennemføre denne. Handlingsplanen skal godkendes af tilsynsmyndigheden.

2.15 Olie og kemikalier

- 44) Spildolie og kemikalier skal opbevares i egnede beholdere med tætsluttende låg. Beholderne skal være beregnet til formålet og skal være tydelig mærket med angivelse af indhold. Oplag af må ikke medføre forurening eller risiko for forurening af omgivelserne, herunder af jord, vandområder, grundvand, luft eller kloak.
- 45) Oplagspladsen skal som minimum være overdækket med et halvtag og indrettes med fald, fordybning eller opkant så en mængde, mindst svarende til indholdet af den største beholder, tilbageholdes ved spild eller lækage.
- 46) Eventuelt spild af olie skal straks opsamles af velegnet absorptionsmateriale.
- 47) Medicin skal opbevares forsvarligt og utilgængeligt for uvedkommende.

- 48) Opbevaring af diesel- og fyringsolie skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder således, at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
- 49) Tankning skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

2.16 Affald

- 50) Affald skal opbevares og bortskaffes efter kommunens til enhver tid gældende regulativer.
- 51) Bedriftens olie- og kemikalieaffald skal til enhver tid opbevares i tæt emballage, afskærmet mod nedbør og uden mulighed for afløb til kloak, jord, overfladevand eller grundvand. Opbevaringen skal ske således, at der er opsamlingskapacitet til en mængde, svarende til rumindholdet af den største benyttede beholder.
- 52) Indtil selvdøde og aflivede dyr er blevet afhentet, skal de opbevares på en skyggefuld afhentningsplads i tilknytning til den pågældende besætning. Dyrene skal placeres på et underlag, så de er hævet i en passende afstand fra jorden og skal opbevares i lukket kasse, container (større dyr under kadaverkappe) eller lignende. Hvor det er nødvendigt, sikres afhentningspladsen mod ådselædende dyr. Afhentningsstedet skal ligge i en passende afstand fra produktionsbygninger og offentlig vej. Afhentningsstedet skal ligge ved fast tilkørselsvej og være tilgængelig for opsamlingsmateriellet. I tilfælde hvor dyrene er overdækkede, skal dette ske med en fast overdækning.
- 53) Dyrene skal tilmeldes afhentning hurtigst muligt og senest 24 timer efter konstatering af dødsfald. Afhentning af dyr opbevaret i container kan afvente, indtil denne er fuld. Dog skal tilmelding til afhentning ske senest 5 dage efter, at påfyldning af containeren er påbegyndt. Afhentning af dyr opbevaret på køl kan afvente, indtil containeren er fuld. Dog skal tilmelding til afhentning ske, så containeren afhentes senest 3 uger efter, at påfyldningen af containeren er påbegyndt.

2.17 Energi m.m.

- 54) Ved fremtidige ændringer i produktionsprocesser eller råvarer, hjælpestoffer og produkter, skal der tages højde for mulig forureningsbegrænsning på basis af principper om bedst tilgængelig teknik.
- 55) Der skal på bedriften foretages et energieftersyn af et energiselskab eller konsulent, hvor de energiforbrugende processer i virksomheden gennemgås. Der skal udarbejdes en rapport som indeholder resultater og evt. konkrete energispareforslag. Rapporten skal være til rådighed for tilsynsmyndigheden
- 56) Bedriftens forbrug af energi og vand skal registreres. Registreringerne skal kunne fremvises på forlangende samt ved tilsyn.
- 57) Anlæg, der er særligt energiforbrugende, skal løbende kontrolleres og vedligeholdes.

2.18 Tilsyn, kontrol og egenkontrol

- 58) På tilsynsmyndighedens forlangende skal virksomheden dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår.

- 59) Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affaldet bortskaffes miljømæssigt forsvarligt.
- 60) Til dokumentation for, at produktionen ligger indenfor godkendelsens rammer skal der i forbindelse med tilsyn og på forlangende fremvises:
- Husdyrindberetning
 - Slagteriefregning
 - Sædskifte- og gødningsplan
 - Gødningsregnskab inkl. kvitteringer for overførte mængder husdyrgødning
 - Skema A: gødningsplanlægning
 - Forpagtningsaftaler
 - Bilag for anvendte fodermængder
 - Kvitteringer for afhentning af affald
 - Regnskabsbilag fra destruktionsanlæg for døde dyr
- 61) De fremviste bilag skal uanset evt. driftsmæssig fællesskab med andre produktionsanlæg særskilt og på tydelig vis kunne dokumentere produktionens størrelse samt håndteringen og anvendelsen af husdyrgødning og affald mv. fra nærværende produktionsanlæg og i det hele taget kunne dokumentere, at husdyrbruget drives i overensstemmelse med godkendelsen.
- 62) Efter tilsynsmyndighedens anmodning skal der forevises dokumentation for at de forhold i ansøgningen, der ligger til grund for den beregnede ammoniakemission og -deposition, nitratudvaskning til overflade- og grundvand, lugt og fosforoverskud, er overholdt.
- 63) Der skal ske løbende uddannelse af bedriftspersonalet.

3. Miljøreddegørelse og vurdering

Mariagerfjord Kommune har vurderet de miljømæssige forhold ved husdyrproduktionen på Randersvej 145, 8990 Fårup. Vurderingen er foretaget i medfør af Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, bek. nr. 1280 af 8. november 2013. På baggrund af nærværende miljøteknisk beskrivelse har Mariagerfjord Kommune besluttet at meddele godkendelse til produktion af i alt 9600 slagtesvin (30 – 110 kg), svarende til 285 DE på ejendommen.

Oplysninger om husdyrbrugets indretning og drift stammer fra ansøgningen om miljøgodkendelse (skemanr. 550339 samt fra supplerende oplysninger indhentet efter modtagelsen af ansøgningen.

3.1 Kort resumé

Husdyrbruget ligger på ejendommen matr. nr. 14a Handest By, Glenstrup på adressen Randersvej 145, 8990 Fårup.

Niels Arne Damsgaard Rasmussen har søgt Mariagerfjord Kommune om godkendelse til at udvide slagtesvineproduktionen på sin ejendom fra 5550 slagtesvin til 9600 slagtesvin (30 – 110 kg), svarende til en udvidelse fra 154 DE til 285 DE.

Udvidelsen skal ske i eksisterende byggeri. I forbindelse med udvidelsen vil der blive etableret en vaskeplads.

Der indgår ingen ejede eller lejede udbringningsarealer i ansøgningen. Al husdyrgødning afsættes til planteavlsbruget på Mariagervej 357, 8981 Spentrup (ejet af ansøger, Niels Arne Damsgaard Rasmussen). Aftalearealerne er godkendt efter § 16 i Randers Kommune.

Staldene lejes på ansøgnings- og godkendelsestidspunktet af Martin Holst Christensen, som ejer dyreholdet.

3.2 Anlægget og ejendommen

3.2.1 Bygninger

Bedriften er beliggende på Randersvej 145, 8990 Fårup.

Udvidelsen skal ske i eksisterende byggeri gennem renovering af eksisterende stalde. I forbindelse med udvidelsen vil der blive etableret en vaskeplads inde i en/et eksisterende lade. En situationsplan fremgår af bilag 2.

På ejendommen findes to gyllebeholdere med en opbevaringskapacitet på henholdsvis 2500 m³ og 1450 m³.

3.2.2 Afstandskrav

Afstand fra husdyrbruget (der sker ingen nyetableringer):

	Krav	Faktisk afstand
Eksisterende/fremtidig byzone eller sommerhusområde	>50(300) m	> 300 m
Område i landzone der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende	>50(300) m	> 300 m
Beboelse på ejendom uden landbrugspligt, beliggende i samlet bebyggelse i landzonen	> (300) m	ca. 1,3 km
Nabobeboelse*	> 50 m	ca. 280 m

* På ejendommen, hvor husdyrbruget er beliggende (ejendomsnummer 84600014003) findes yderligere en beboelse ud over Randersvej 145, nemlig Randersvej 143. Mariagerfjord Kommune vurderer ikke, at denne beboelse skal opfattes som nabobeboelse. Efter Mariagerfjord Kommune vurdering må nabobeboelse forstås som en beboelse på *anden* fast ejendom. Beboelserne Randersvej 143 og 145 er beliggende på samme matrikel, og det vurderes derfor (jf. § 2 i udstykningsloven), at der er tale om én ejendom, og at beboelsen Randersvej 143 således ikke er nabobeboelse.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at de generelle afstandskrav i §§ 6 og 20 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er overholdt. Afstandskravene i § 8 vurderes ikke at være relevant i den aktuelle sag, idet der ikke skal opføres stalde eller lign. eller gødningsopbevaringsanlæg.

3.2.3 Beskyttelseslinier og landskabelige hensyn

Der er tale om en eksisterende svinebedrift, som er beliggende i det åbne land i et område med spredt bebyggelse. Ejendommen er beliggende ca. 1 km sydøst for Handest og ca. 1 km nord for Fårup. Udvidelsen af dyreholdet skal ske i eksisterende byggeri.

Husdyrbruget er beliggende i et område som i kommuneplanen er udpeget som værdifuldt geologisk område, men da der ikke skal ske opførelse af byggeri, vurderes dette ikke at have nogen betydning.

Husdyrbruget ligger uden for øvrige sårbare eller beskyttede områder (Natura2000-områder, økologiske forbindelser, særlige naturområder, særligt værdifulde landskaber eller større uforstyrrede landskaber, værdifulde kulturmiljøer herunder beskyttelse af kirkernes fremtræden, skovrejsningsområder, kystnærhedszonen, områder udpeget til fritidsformål, lavbundsarealer, fredede områder, beskyttede naturtyper og beskyttede diger), og det ansøgte byggeri (stald og gyllebeholder) skal ikke i øvrigt opføres inden for bygge- eller beskyttelseslinier (søbeskyttelseslinie, å-beskyttelseslinie, skovbyggelinie, strandbeskyttelseslinie, kirkebyggelinie, fortidsmindebeskyttelseslinie)

Mariagerfjord Kommune vurderer, at alle bygge- og beskyttelseslinier er overholdt samt at udvidelsen i øvrigt ikke vil påvirke de landskabelige værdier væsentligt.

3.2.4 Energi og vand

Der vil efter udvidelse af bedriften være følgende årlige forbrug af energi og el:

	Før udvidelsen	Efter udvidelsen
El (kWh)	66.600	115.200
Fyringsolie* (l)	0-100 l	0-100 l
Drikkevand (inkl. spild)(m ³)	2.963	5.126
Vaskevand til stalde (m ³)	139	240

* Fyringsolie anvendes ved korntørring med kun som supplement til halmfyret hvis dette ikke kan følge med.

Energi

Elektricitet anvendes til ventilation, gyllepumpning, fodring samt belysning. Bedriftens årlige elforbrug til gårdens drift forventes at stige fra 66.600 kWh til 115.200 kWh efter udvidelsen, hvilket svarer til en forøgelse på 73 %.

Efter udvidelsen forventes elforbruget at stige, da der kræves noget mere strøm når produktionen og bygningsvolumenet øges. Derved stiger behovet for ventilation af hensyn til grisenes trivsel.

Der sker ingen egenproduktion af energi fra vindmølle, biogasanlæg eller andet.

Vand

Stalden forsynes af vand fra Randers kommune.

Markmaskiner hører hjemme på anden ejendom, derfor ingen vaskevand til maskiner.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at energi- og vandforbrug er minimeret. Der er bl.a. stillet vilkår om, at der på bedriften skal foretages et energieftersyn af et energiselskab eller konsulent, hvor de energiforbrugende processer i virksomheden gennemgås.

3.2.5 Affald

Der er i ansøgningsmaterialet oplyst følgende om opbevaring og håndtering af affald:

EAK – koder	Mængde	Opbevaring	Bortskaffelse
16 01 03 Udtjente dæk	0-2		Leverandør Værksted
16 01 17 Jernholdigt metal	100l		Produkthandel
16 01 18 Ikke jernholdigt metal	50l		Produkthandel
16 01 19 Plast	0,25m ³		Kommunens genbrugsplads
16 01 20 Glas	0-10l		Kommunens genbrugsplads
16 01 06 Blyakkumulatorer	0-2		Kommunens genbrugsplads
13 02 04 Mineralisk ikke chlorede motor, gear og smøreolier	250l		Kommunens genbrugsplads Værksted
16 01 07 Oliefiltre	2-3		Kommunens genbrugsplads Værksted
02 01 09 Landbrugskemikalieaffald	0-5l		Kommunens genbrugsplads Leverandør
15 01 01 Papir og pap - emballage	0,5m ³	250 l container tømmes 14.dag	Dagrenovation
Spraydåser	100 stk		Kommunens genbrugsplads
Klinisk risikoaffald (medicinglas og -rester samt kanyler)	5-10l	spand	Afleveres til dyrlæge
Landbrugsplastic	0		Kommunens genbrugsplads
Rengjorte kemikaliedunke	0		Dagrenovation
Byggeaffald	0-2m ³		Entreprenør
Husholdningsaffald	6,0	250 l container 14.dag	Dagrenovation
Brændbart affald	0-1 m ³		Dagrenovation

Klinisk risikoaffald i form af medicin glas og rester samt kanyler afleveres til dyrlægen som tager det med retur efter endt medicinering.

Der er ikke de store mængder affald ved den daglige drift i stalden, da foder kommer i løs vægt.

Al sprøjtning håndteres fra anden ejendom.

Andet affald opsamles og opbevares på bedriften inden det afleveres til behørig modtagestation.

Døde dyr placeres på et befæstet og afdækket areal i henhold til bekendtgørelsen³ om opbevaring af døde dyr. Dyrene skal hæves over jorden, typisk på en udtjent spalte/palle. En eventuel overdækning skal være fast, fx i form af en kadaverkappe. De tilmeldes destruktionsanstalt inden for et døgn. Dyrene opbevares i henhold til bekendtgørelsen i skygge og på en placering, der ligger i passende afstand fra offentlig vej. Smågrise placeres i en container.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at de miljømæssige krav til affaldshåndtering er opfyldt.

For at sikre håndtering af ejendommens affald er der bl.a. stillet vilkår om opbevaring og bortskaffelse af affald.

3.2.6 Spildevand

Rengøringsvand fra stalde ledes til gyllesystem.

Tagvand ledes ud i marken via dræn.

Sanitært spildevand fra stuehuset ledes til septiktank. Der er ingen toilet i stalden. Sanitært spildevand estimeres til 170 m³ årligt.

Sprøjtemidler og håndtering heraf foregår på Mariagervej 357, 8981 Spentrup.

Mariagerfjord Kommune vurderer med de stillede vilkår, at spildevand håndteres og udledes hensigtsmæssigt. Der er bl.a. stillet vilkår om, at øvrigt overfladevand, herunder tagvand, som udledes til faskine eller vandløb, skal overholde gældende afstandskrav og må ikke give anledning til gener for de omkringboende eller til forurening eller negativ påvirkning af recipienten.

3.2.7 Transport

Hovedparten af transporterne sker indenfor normal arbejdstid.

Hovedparten af arealerne (aftalearealerne) er placeret således at gyllekørsel sker på interne veje eller vejstrækninger hvor der kun er få beboelser.

Oversigt over transporter til og fra ejendommen før og efter udvidelsen:

Art	Antal transporter		Kapacitet		Tidsrum for transport	
	Før	Efter	Før	Efter	Før	Efter
Levering af foder	6	10	30 tons	30 tons		
Egen foderproduktion	36	61	15-20 tons	15-20 tons		
Levering af brændstof	0	0				
Indlevering af dyr	30	48	200 stk./læs			
Dyr til slagteri	30	48	200 stk./læs	200 stk./læs		
Udbringning af gylle	138	239	20 tons	20 tons		
Døde dyr	52	52	4-6 pr gang	4-6 pr gang		
Andet						

For så vidt angår sæsonprægede aktiviteter som eks. gødningsudbringning og høst, tilstræbes at aktiviteterne foregår med høj intensitet, således at aktiviteten samlet set berører så få antal dage som muligt.

Mariagerfjord Kommune vurderer herefter, at transport til og fra ejendommen ikke vil medføre væsentlige gener for de omkringboende.

3.2.8 Støjkilder

Beskrivelse af støjkilder

Ejendommens støjkilder er hovedsageligt den daglige brug af traktor og transportere til/fra ejendommen.

De væsentlige støjkilder på bedriften er ventilationsanlæg, korntøringsanlæg og kompressor. Kompressor er placeret i maskinhus, hvorved støjgener begrænses mest muligt.

Driftsperiode for støjkilder

Brugen af traktor vil normalt være begrænset til at foregå i dagtimerne, dog må der påregnes sæsonbestemt arbejde (eksempelvis efterårsarbejde i marken) der går udover dagtimerne.

Ventilationsanlæggets er konstant i drift. Kompressoren anvendes indimellem i tidsrummet 8.00-16.00. Korntøringsanlægget anvendes i forbindelse med høst juli/august. I denne perioden er det konstant i drift.

Tiltag mod støjkilder

Ventilationsanlægget optimeres afhængig af hvor meget ventilation, der er behov for. Kompressor er placeret i maskinhus, hvorved støjgener begrænses mest muligt.

Mariagerfjord Kommune vurderer, på baggrund af, at der er god afstand til nærmeste nabo (knap 300 m til nærmeste nabo), at udvidelsen ikke vil medføre væsentlige støjgener. Der er stillet vilkår om, at husdyrbruget, for egen regning, skal dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet samt at tilsynsmyndigheden kan kræve, at der iværksættes støjreducerende tiltag, hvis kontrolmålingen viser en overskridelse af de fastsatte støjgrænser.

3.2.9 Støv

I forbindelse med levering af foder kan der opstå støvgener, hvilket dog oftest er af begrænset karakter. Ved udvidelsen vil foderforbruget stige, men da blandingen i sig selv ikke forårsager væsentlige støvgener, vil der derfor ikke ske en forøgelse af eventuelle støvgener ved udvidelsen.

Støvcykloner/støvposer er påmonteret siloerne.

Ved beboelser langs grusveje er der ved transport med gylle og grovfoder megen opmærksomhed rettet mod disse. Der køres efter forholdene.

Da der sker en mindre stigning i antallet af transportere, kan det ikke udelukkes, at der kan forekomme flere støvgener.

Mariagerfjord Kommune vurderer ikke, at der vil forekomme støvgener fra ejendommen på grund af ejendommens placering i et tyndt befolket område, og den forholdsvis store afstand til den nærmeste enkeltbolig. For at sikre færrest mulige støvgener er der stillet vilkår jf. kapitel 2.

3.2.10 Risici og afværgeforanstaltninger

Typer og håndtering af driftsforstyrrelser på ejendommen.

Type	Forebyggende foranstaltninger	Akut håndtering af uheld
Gylleudslip	Der er tilbageløb på gyllevognen Der er ikke fast pumpe på gyllebeholderen Gyllebeholdere tilses jævnligt og bliver kontrolleret hver 10. år.	Fremgår af beredskabsplan
Strømsvigt	Nødgenerator Nødopluk i alle staldafsnit Automatisk opkald til ejers mobiltelefon ved strømsvigt	Fremgår af beredskabsplan
Olieudslip	Eks. overjordiske tanke på fast grund uden afløb	Fremgår af beredskabsplan
Kemikalieudslip	Påfyldning på fast bund; ingen afløb på kemikalierum m.m.	Der er ingen pesticider på ejendommen

Sker der uheld, der kan medføre alvorlige påvirkninger af natur om miljø vil alarmcentralen straks blive kontaktet. Ligeledes vil kommunens Tekniske Forvaltning efterfølgende blive underrettet. Der er udarbejdet en beredskabsplan for driftsuheld. Medarbejder, ejer og andre med fast adgang til bedriften er vejledt i beredskabsplanen.

Mariagerfjord Kommune vurderer med de stillede vilkår jf. kapitel 2, at ejendommen drives miljømæssigt forsvarligt i forhold til håndtering af uheld og afværgeforanstaltninger.

3.2.11 Skadedyr

Bekæmpelse af rotter og mosegrise sker i henhold til Statens Skadedyrlaboratoriums retningslinjer. Fluer bekæmpes med rovfluer. Rotter bekæmpes ved udlægning af rottegift. Der er indgået aftale med privat firma om bekæmpelsen på ejendommen. Aftalen resulterer i faste årlige besøg.

Der er god orden i og omkring staldanlægget. Derudover er der et højt hygiejneniveau.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende. Der er stillet vilkår jf. kapitel 2.

3.2.12 Olie og kemikalier

Råvare/hjælpestof	Mængde	Opbevaring (beholdertype samt sted)
Dieselolie		Tank på fast gulv under tag i lade/maskinhus
Fyringsolie	0-100 l	Tank
Pesticider	Der er ingen pesticider på ejendommen	
Foder	300 tons	Silo
Korn		Lade Silo
Halm (tons el. antal baller)	250 store baller	Lade

Der opbevares ikke spildolie på ejendommen, da markdriften sker fra anden ejendom.

Medicin opbevares i aflåst skab i forrummet.
Placering af tank med dieselolie er vist på situationsplanen (bilag 2)

Tankning af diesel foregår på befæstet areal, således at spild kan opsamles, og der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at opbevaring af olie og kemikalier samt tankning af diesel foregår miljømæssigt. Der er stillet vilkår jf. kapitel 2.

3.2.13 Lysforhold

I staldene er lyset tændt i arbejdstiden efter behov. Derudover er lyset tændt ved udfodring udenfor arbejdstiden og i en kort periode efter udfodringen. Lyset tændes og slukkes automatisk.

Der er udendørs lys ved maskinhus samt ved udleveringsrummet. Ved udleveringsrummet tændes lyset ved afhentning af grise primært i vinterhalvåret. Lyset ved maskinhuset tændes ved arbejdskørsel efter solnedgang.

Der er ingen udendørs lys som kan virke generende for naboer eller passerende trafik.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at afstanden fra produktionsanlæg til nærmeste nabo er tilstrækkelig stor til, at lyset ikke vil være generende for omkringboende. Kommunen har dog, for at imødegå problemer med lysgener, stillet vilkår jf. kapitel 2.

3.2.14 Lugt

Der kan forekomme lugtemission fra produktionen fra selve staldanlægget ved udmugning og rensning af staldanlæg og ved udbringning på marker.

Geneafstanden for husdyrbruget er beregnet til hhv. 237 m (ukorrigeret geneafstand) for enkelt bolig, 502 m (ukorrigeret geneafstand) for samlet bebyggelse og 662 m (ukorrigeret geneafstand) for byzone m.v.. De faktiske afstande fra lugtcentrum til henholdsvis enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone er minimum hhv. 312 m, 1490 m og 1294 m, hvilket betyder, at lugtgenekriteriet er overholdt (ingen nabobeboelse, samlet bebyggelse eller byzone indenfor 1,2 gange geneafstanden).

Mariagerfjord Kommune vurderer herefter, at der ikke vil være væsentlige lugtmæssige gener ved driften og udvidelsen, dog fastsættes der vilkår jf. kapitel 2 om, at såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentlig større end grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger.
Der desuden stillet vilkår om begrænsning af lugtgener.

3.3 Produktionen

Der er ansøgt om følgende udvidelse af produktionen:

Husdyrholdets sammensætning:	Nudrift		Ansøgt		
	Antal	DE	Antal	Stipladser	DE
Slagtesvin, Fuldspaltegulv (30 – 110 kg)*	3000	83,33	0	0	0,00
Slagtesvin, Drænet gulv + spalter (33/67) (30 – 110 kg)*	0	0,00	6800	1700	201,84
Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv (30 – 110 kg)*	2550	70,83	2800	700	83,11
I alt		154,17			284,95

* ansøgte vægtintervaller

Der er indarbejdet en fleksibilitet i dyreholdet, således at der tillades afvigelser på op til 5 % i afgangsvægten for slagtesvin, så længe det maksimale antal DE ikke overskrides. Der er stillet vilkår jf. kapitel 2, om at den godkendte husdyrproduktion skal være jævnt fordelt over året.

3.3.1 Foder

Foderet bliver opbevaret i de tre eksisterende siloer, som hindrer at skadedyr får adgang hertil. Grisenes tilvækst og foderforbruget følges nøje ved effektivitetskontroller.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at foder håndteres forsvarligt. Der er bl.a. stillet vilkår om, at foder opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr samt vilkår om, at fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås.

3.3.2 Husdyrgødning produktion og opbevaring

Den samlede årlige produktion af husdyrgødning på Randersvej 145 opgøres efter udvidelsen til 285 DE svinegylle. Al husdyrgødning afsættes til aftalearealer, som er godkendt efter § 16.

Den flydende husdyrgødning skal opbevares i bedriftens to eksisterende gyllebeholdere, som har en kapacitet på hhv. 1450 m³ og 2500 m³.

Den årlige tilledning af gylle, inkl. drikkevandsspild og vaskevand er opgjort til ca. 4784 m³. Med de to eksisterende gyllebeholdere er der en samlet en kapacitet på 3950 m³. Dette svarer til, at der kan opbevares flydende husdyrgødning m.m. på bedriften i over 9 mdr. Beregning af tilstrækkelig kapacitet fremgår af bilag 5.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at husdyrgødningen med de stillede vilkår opbevares og håndteres miljømæssigt forsvarligt. Det vurderes, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen.

3.4 Bedst tilgængelige teknik (BAT)

I nedenstående afsnit har kommunen vurderet, hvilke krav bedriften skal opfylde inden for de enkelte områder for at leve op til BAT, inklusiv ansøgers redegørelse (*i kursiv*). Afsnit 3.4.1 indeholder en vurdering af, hvilken ammoniak- og fosforemissionsgrænse, Mariagerfjord Kommune finder, at det er rimeligt at stille krav om i forhold til anvendelse af BAT samt en vurdering af, om ansøger lever op til dette.

3.4.1 Vurdering af bedriftens emission af ammoniak og fosfor i forhold til BAT

Ammoniak

Husdyrbrug giver anledning til tab af kvælstof ved fordampning af ammoniak. Dette tab kan modvirkes i flere led af produktionen ved hjælp af flere forskellige teknikker og teknologier.

De teknikker og teknologier, der kan begrænse ammoniakfordampningen fra anlægget, består af metoder, der begrænser dyrenes udskillelse af kvælstof gennem fodringsoptimering, metoder, der begrænser tabet af ammoniak fra husdyrgødningen under transport og lagring, samt metoder, der opsamler ammoniak fra luften ved rensning.

Det er muligt at kombinere disse teknikker og teknologier på flere måder, og effekten af en

bestemt teknik eller teknologi, vil derfor afhænge af, hvilke andre teknikker og teknologier der anvendes i andre led af produktionen. Hertil kommer, at det er en del af princippet om anvendelse af BAT, at kommunalbestyrelsen ikke stiller krav om anvendelse af en bestemt teknik – dette valg skal ansøgeren selv træffe. Derimod fastlægger kommunalbestyrelsen emissionsgrænseværdier for anlægget ud fra et konkret skøn, som er opnåelige ved anvendelse af BAT.

Fosfor

Ved udbringning af husdyrgødning svarende til harmonikravet for kvælstof vil fosfortilførslen til udbringningsarealerne for flere husdyrtyper overstige afgrødernes behov, som ligger på 20-25 kg P/ha. Ved en fortsat ophobning af fosfor i landbrugsjorden er der risiko for, at fosforbidraget fra landbrugsjorden til vandmiljøet kan øges.

De teknikker og teknologier, der er rettet mod at reducere tilførslen af fosfor til udbringningsarealerne omfatter enten fodringsteknikker, der mindsker husdyrgødningens indhold af fosfor, eller separeringsteknikker, der medfører, at den mest fosforholdige del af husdyrgødningen kan afsættes til udbringning på andre arealer eller til forbrænding eller afgang i biogasanlæg. Muligheden for afsætning kan på nuværende tidspunkt ikke forudsættes at være til stede for alle producenter. Alene af denne grund er teknikken ikke relevant ved fastlæggelse af branchespecifikke emissionsgrænseværdier.

Miljøstyrelsen har derfor baseret emissionsgrænseværdien for fosfor på en enkelt fosforreducerende teknik, som omfatter optimering af fosforudnyttelsen hos slagtesvin. Anvendelsen af denne teknik vurderes at være omkostningsneutral.

Vejledende BAT-standardvilkår

En vurdering af hvilket emissionsniveau, der kan betragtes som opnåeligt ved anvendelse af BAT, bør indeholde en samlet vurdering af det teknisk og økonomisk mulige for anlægget som helhed. Her differentieres mellem eksisterende stald og nybyggeri eller gennemgribende reovering af eksisterende stald, i forhold til forskellige proportionalitetsbetragtninger.

Miljøstyrelsen har udarbejdet vejledende BAT-standardvilkår indeholdende vejledende emissionsgrænseværdier for relevante forureningsparametre, som er opnåelige ved anvendelse af BAT. Miljøstyrelsen har for hver enkelt dyretype foretaget en undersøgelse af, hvilke teknikker og teknologier, der inden for områderne foder, staldindretning, opbevaring af husdyrgødning og udbringning af husdyrgødning kan bidrage til at begrænse forureningen fra husdyrbrug. Herefter har Miljøstyrelsen vurderet, hvilken kombination af teknikker og teknologier, der efter en nærmere række kriterier, kan betegnes som værende BAT.

Indtil videre er emissionsgrænseværdierne kun af vejledende karakter. Det betyder, at det fortsat er kommunalbestyrelsens ansvar at sikre, at der bliver foretaget en vurdering af, hvorvidt ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af BAT, og i den forbindelse fastsætter nødvendige og relevante vilkår herom i den enkelte miljøgodkendelse.

I den konkrete sag har Mariagerfjord Kommune ikke fundet anledning til at fravige Miljøstyrelsens vejledning i forbindelse med emissionsgrænseværdier for relevante forureningsparametre, og Mariagerfjord Kommune har foretaget sin vurdering af, hvorvidt husdyrbruget lever op til anvendelse af BAT, mht. emission af ammoniak og fosfor, på baggrund af de vejledende emissionsgrænseværdier for ammoniak og fosfor.

Fastlæggelse af emissionsgrænseværdien for anlægget – Randersvej 145

Der er i den konkrete sag taget udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier for konventionel produktion af slagtesvin på gyllebaserede staldsystemer¹.

Nedenstående tabeller viser den opnåelige emission for husdyrbruget Randersvej 145 ved anvendelse af BAT.

¹ Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Husdyrbrug med konventionel produktion af slagtesvin (gyllebaserede staldsystemer) – omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12. Miljøministeriet, Miljøstyrelsen maj 2011.

Ammoniak:

Ansøgt dyrehold	Ny-Etablering*	Antal	Antal DE	Emission opnåelig ved anvendelse af BAT, Kg NH ₃ -N pr. sl.svin	Samlet ammoniakemission, Kg NH ₃ -N
Slagtesvin	Ja	2600	77	0,320 ¹	832
Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv	Nej	2800	83	0,332 ²	930
Slagtesvin, Drænet gulv + spalter (33/67)	Nej	4200	125	0,429 ²	1800
Samlet emissionsniveau					3563

*Nyetablering eller eksisterende dele af anlægget, der skal renoveres på godkendelsestidspunktet

¹ Miljøstyrelsens vejledning, tabel 1a, korrigeret for vægtintervallet 30 – 110 kg

² Miljøstyrelsens vejledning, tabel 2, korrigeret for vægtintervallet 30 – 110 kg

Fosfor:

Ansøgt dyrehold, tung race	Antal DE	Emission opnåelig ved anvendelse af BAT Kg P/DE ab lager	Samlet fosforemission, Kg P ab lager
Slagtesvin	285	20,5 ¹	5841
Samlet emissionsniveau			5841

¹ Miljøstyrelsens vejledning

Vurdering af ammoniak- og fosforemissionen mht. BAT for Randersvej 145

Som det ses af ovenstående tabel, bliver den samlede årlige ammoniakemission, som er opnåelig ved anvendelse af BAT på anlægget, beregnet til 3563 kg NH₃-N pr år. I ansøgningen er den samlede emission fra anlægget beregnet til 3382 kg NH₃-N pr år.

Den samlede fosfor emission, som er opnåelig ved anvendelse af BAT, bliver beregnet til 5841 kg P ab lager. I ansøgningen er den samlede emission af fosfor ab lager for produktionen beregnet til 5762 kg P ab lager.

Mariagerfjord Kommune vurderer samlet, at husdyrbruget lever op til BAT mht. ammoniak- og fosforemission, bl.a. ud fra en økonomisk proportionalitetsbetragtning jf. Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier. Emissionsgrænseværdien for hhv. ammoniak og fosfor og dermed BAT-kravet for miljøgodkendelsen for Randersvej 145 er **3563 kg NH₃-N pr år** og **5841 kg P ab lager**, jf. Miljøstyrelsens vejledning og Mariagerfjord Kommunes vurdering.

3.4.2 Management

BAT-Krav

Godt landmandsskab eller et andet management system, der indeholder følgende elementer:

- Træning og uddannelse af medarbejdere
- Registrering af vand og energiforbrug, kreaturfoder og affaldsdannelse, samt anvendelsen af handelsgødning og husdyrgødning
- Gødningsplaner
- Beredskabsplan
- Sikring af at bygninger og udstyr er i driftsklar stand, samt at faciliteterne holdes rene
- Korrekt planlægning af aktiviteter på anlægget, såsom levering af materialer og fjernelse af produkter og spild

BAT-redegørelse:

Management

Bedriften bliver drevet efter de principper der er opstillet i begrebet "godt landmandskab". Begrebet "godt landmandskab" indeholder en målsætning om inddragelse af principperne

for integreret produktion. Hensynet til de mere bløde værdier bliver derved en integreret del af planlægningsprocessen. De bløde værdier er i denne sammenhæng defineret som etisk betingede hensyn, herunder hensyn til medarbejdere, naboerne til bedriften, forbrugere samt til husdyrvelfærd, naturen, landskabet og miljøet. Ved anvendelse af denne helhedsorienterede managementform forventes kravene fra det omgivende samfund at blive efterlevet, sideløbende med de økonomiske krav.

Grisene leveres i øvrigt til Danish Crown, og produktionen lever derfor op til den "code of practice", der er udformet af slagteriet. Ansøgning om miljøgodkendelse, Handest Østergård, Randersvej 145, 8990 Fårup Agri Nord
24

Besætningen er godkendt efter DANISH-produktstandarden. Standarden sikrer, at besætningen lever op til dansk og EU-lovgivning omkring dyrevelfærd, miljø og fødevarer sikkerhed. Besætningen bliver som minimum auditeret hvert tredje år.

Egenkontrol

I forbindelse med udvidelsen af bedriften er der udarbejdet et forslag til egenkontrol af driften. Kontrollen vil omfatte følgende punkter.

Rengøring:

- Vask og fejning af gange for at sikre et højt hygiejne niveau og minimer støvgener.
- Periodevis rengøring af svinestier for at minimer støvgener.

Vand:

- Tilsyn af drikkekar, -kopper eller -ventiler m.m. for lækager.

Ventilering:

- Alarmanlæg kontrolleres/afprøves.
- Rengøring af ventilationsanlæg
- Kontrol af temperatur- og fugtighedsmålere
- Generel vedligeholdelse og kontrol af ventileringsystem efter fabrikantens anvisning.

Foderformalings- og blandingsanlæg:

- Kontrol af kileremme, kileremmeskiver
- Kædetræk renses og smøres

Miljømæssige foranstaltninger:

- Kontrol af markstak, skal være forsvarligt overdækket
- Logbog over flydelag / teltoverdækken
- Renholdelse af stier

Gene-/forureningsforanstaltninger:

- Generel vedligeholdelse og kontrol af tekniske systemer efter fabrikantens anvisning.

Registrering af:

- Elforbrug
- Foderforbrug (E-kontrol)
- Forbrug af fyringsolie, halm, træ m.m.
- Vandforbrug
- Sprøjtejournal
- Medicinforbrug og type af medikamenter
- Opbevaring af indlægssedler på foder

I henhold til DANISH-produktstandarden skal Niels Arne Damsgaard Rasmussen som minimum følge nedenstående punkter vedr. egenkontrol i svinebesætningen:

- Der skal i CHR være ajourførte optegnelser og dokumentation over besætningens til- og afgang af grise.
- Ved indkøb af smågrise fra en fast leverandør skal producenten sikre sig, at griseringsaftalen er registreret i CHR.
- Der skal være modtagekontrol af foder i form af følge- og indlægssedler. Faktura gemmes i 5 år.
- Der skal være dokumentation for foderets sammensætning.
- Vejledning om god produktionspraksis – en branchekode skal være udfyldt og underskrevet.
- Der skal være dokumentation for alle udførte dyrlægebesøg. Besøgsrapporterne gemmes i 5 år.
- Hvis der er indgået en sundhedsrådgivningsaftale, skal denne kunne fremvises.
- Ved anvendelse af medicin skal der føres behandlingsbog, og skriftlige anvisninger fra dyrlægen skal foreligge.
- Antibiotika og kemoterapeutikaholdige lægemidler må ikke findes på bedriften efter ordinationsperioden medmindre de er genordineret af dyrlægen.
- Behandlede svin skal mærkes individuelt eller på stiniveau, så de kan identificeres inden for tilbageholdelsesperioden.
- Der skal kunne fremvises udfyldt egenkontrolprogram for dyrevelfærd (først gældende når bekendtgørelse er offentliggjort).
- I sohold skal fravænningsalderen kunne dokumenteres.
- Funktioner af mekanisk og automatisk udstyr, der har betydning for svinenes sundhed og velfærd, skal kontrolleres hver dag, og eventuelle fejl eller mangler skal snarest afhjælpes.
- Der skal være dokumentation for, at døde dyr afhentes af godkendt destruktionsvirksomhed.

Mariagerfjord Kommune vurderer, med ovenstående redegørelse og de stillede vilkår, at bedriften lever op til BAT for management. Der er stillet vilkår jf. kapitel 2 til bl.a. kontrol og egenkontrol inden for flere af punkterne. Der er udarbejdet beredskabsplan for ejendommen.

3.4.3 Foder

BAT-Krav

- Styring af næringsstofindholdet i foderet
- Udfærdige foderplan

BAT-redegørelse:

Foder

BREF-dokumentets resumé fremhæver flg.:

Med hensyn til fosfor, er det basis for BAT at fodre dyr (fjerkræ eller svin) med successiv foder (fasefodring) med lavere samlet fosforindhold. I dette foder skal der bruges højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase med henblik på at garantere et tilstrækkeligt indhold af fordøjeligt fosfor.

- Der er foretaget fodringstiltag for at opfylde ammoniakreduktionskravet.
- Der anvendes fasefodring
- Der anvendes fytasetilsætning

Der anvendes 2,7 FE/ Kg tilvækst til slagtesvinene. Tiltaget er med til at reducerer ammoniakfordampningen fra stalden

Fravalg af BAT

Hvad angår fosfor er det muligt at reducere indholdet i gyllen ved at anvende dobbelt fytase, nedsætte gr. P pr. FE eller nedsætte foderforbruget. Fosfor er på et svinebrug en værdifuld ressource, der er meget fokus på. I normen i IT-systemet er der allerede regnet med tilsætning af fytase. Tilsætningen af ekstra fytase er en mulighed i de tilfælde, hvor der er

problemer med for meget fosfor på udbringningsarealerne. Man skal ved tilpasninger af fosfortilførslen være opmærksom på at grisene meget let får problemer med knoglerne med benbrud til følge. Derfor har man i samråd med svinekonsulent og af hensyn til dyrevelfærd valgt ikke at foretage tilpasninger af fosfortilførslen på Handest Østergård.

I vurderingerne af hvilke yderligere vilkår og restriktioner, landbruget skal pålægges er det i allerhøjeste grad relevant at overveje relationerne mellem miljøfølsomhed og effekt af ekstra tiltag under inddragelse af, hvad der allerede opnås med den generelle regulering af danske landmænd. Disse betragtninger har Miljøstyrelsen bl.a. gjort sig, hvilket er vist i et revideret uddrag i følgende afsnit:

I henhold til vejledningen vedr. BAT til slagtesvin er BAT-niveauet for fosfor 20,5 kg P/ DE, hvilket resulterer i et niveau på 5841 kg P for anlægget. Som det ses i gødningsregnskabet i husdyrgodkendelse.dk er det samlede indhold af fosfor i husdyrgødningen 5508 Kg P, hvormed fosforniveauet er efterlevet.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at bedriften lever op til anvendelse af BAT for foder. Der stillet fastholdende vilkår i forhold til den anvendte foderoptimering.

3.4.4 Staldindretning

Udvidelsen og ændringen af dyreholdet skal ske i det eksisterende byggeri. I forbindelse med udvidelsen renoveres de eksisterende stalde, således at de stalde, som har fuldspaltegulv, ændres til at have drænet gulv med spalter (33/67).

BAT-redegørelse: Staldindretning

- *Bedriftens ansvarlige har konstant fokus på hvilke staldsystemer der er bedst anvendelig i relation til miljø og dermed ammoniak til omgivelserne.*
- *Der følges løbende op på udviklingen på staldsystemer der giver den mindst mulige miljøbelastning.*
- *Ansøgningen og det tilhørende produktionsanlæg bygger på principper der tilgodeser miljøet i det omfang loven tilsigter, og der vil løbende blive indhentet opdateret viden, med henblik på forbedringer der lever op til nutidens miljøkrav.*
- *Sigtet med anlægget er at der ud fra et proportionalitetssynspunkt konstant vil blive indhentet ny og bedste viden, der gør anlægget til en fremtidssikret virksomhed.*
- *Ved hvert miljøtilsyn vil der blive orienteret om hvilke overvejelser der er foretaget med henblik på bedriftens fremtid i relation til den teknologi der giver det største miljøhensyn.*

Fravalg af BAT

Til slagtesvinene er to tredjedele fast gulv er fravalgt ud fra risikoen for svineri i stierne. I farestalde og normalt også smågrise-stalde kan man få en stor andel af fast gulv til at fungere uden svineri. I slagtesvinestalde er problemstillingen, at man dags dato ikke kan give garanti for, at det kan fungere uden svineri i specielt sommerperioden. Der er dog store variationer i praksis, hvor nogle svineproducenter har større succes med at holde stien fri for svineri end andre. Gulvtypen kan under alle omstændigheder ikke betegnes som driftssikker.

Risikoen for svineri hænger sammen med, at svin i modsætning til os mennesker ikke kan svede. Derfor køler de sig ved at søle sig i gødning og urin med svineri i stien til følge, når de får det for varmt. Smågrise på op til 30 kg vil først begynde at søle sig, når staldtemperaturen overstiger 24-26 °C, hvilket kun sker sjældent under danske himmelstrøg. Slagtesvin fra 70-80 kg og til slagtevægt vil derimod allerede begynde at søle sig ved en staldtemperatur på 20 °C, hvilket sker ved en udetemperatur på bare 14 °C. Det betyder, at dette overskrides ganske ofte i sommerperioden i Danmark.

Overbrusningsanlæg kan modvirke svineri noget, men det er ikke tilstrækkelig til, at man give garanti for stierne fungerer uden svineri. Dansk svineproduktion har et stort projekt der hedder "Fast gulv uden svineri", hvor man netop forsøger at finde metoder til at undgå svineri. Der findes dog i dag ingen sikre anbefalinger. Den faglige vurdering fra Dansk Svi-

neproduktion af BAT-byggeblad med delvis fast gulv til slagtesvin er derfor, at det skal være en mulighed for de producenter, som tror på eller erfaringsmæssigt ved, at de er gode til at holde stierne fri for svineri. Alle andre anbefales at vælge stier med drænet gulv i lejearealet af hensyn til arbejdsmiljø, dyrevelfærd og hygiejne i stien. Af samme årsag er stier med spaltegulv og gyllekumme under hele stien netop referencesystemet i det fælles EU BAT-system beskrevet i "Best reference Document".

Dansk Svineproduktion ikke har lavet en systematisk undersøgelse af svineriets indflydelse på ammoniak og lugtemission. Alligevel ligger de alligevel inde med mange målinger, der viser, at emission af både ammoniak og lugt selvfølgelig stiger markant, såfremt man ikke kan holde stien fri for svineri.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at bedriften lever op til BAT for staldindretning for eksisterende anlæg. Mariagerfjord Kommune har vurderet, at ammoniakemissionen på 3382 kg N/år lever op til niveauet for BAT.

3.4.5 Forbrug af vand og energi

Vedr. energiforbrug:

BAT-Krav

- Dokumentation for udført energitjek/tilsyn
- Isolering af opvarmede bygninger
- Anvendelse af naturlig ventilation i videst muligt omfang
- Installation af energibesparende belysning

Vedr. forbrug af vand:

BAT-Krav

- Rengøring af stalde og udstyr med højtryksrensere efter hver produktionscyklus eller batch
- Jævnlig kalibrering af drikkevandinstallationerne med henblik på at forebygge spild
- Registrering af vandforbruget
- Identifikation og reparation af eventuelle lækager

BAT-redegørelse

Forbrug af vand og energi

Vand

Stalden forsynes af vand fra Randers kommune.

Markmaskiner hører hjemme på anden ejendom, der anvendes derfor ingen vaskevand til maskiner.

Vandbesparende foranstaltninger:

Ifølge BREF-dokumentet er det BAT at reducere vandforbruget ved at finde en balance mellem rengøring og brug af så lidt vand som muligt.

Niels Arne Damsgaard Rasmussen lever op til BAT mht. vandforbrug på følgende punkter:

- Udførelse af regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild
- Genanvendelse af vand
- Få eller ingen drikkeventiler uden opsamling af spild, fx ved at ventilerne sidder over fodertruget og derved er integreret i foderautomaten.
- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.

Energi

Elektricitet anvendes til ventilation, gyllepumpning, fodring samt belysning. Bedriftens årlige elforbrug til gårdens drift forventes at stige fra 66.600 kWh til 115.200 kWh efter udvidelsen, hvilket svarer til en forøgelse på 73 %.

Efter udvidelsen forventes elforbruget at stige da, der kræver noget mere strøm når produktionen og bygningsvolumenet øges. Derved stiger behovet for ventilation af hensyn til grisenes trivsel.

Der sker ingen egenproduktion af energi fra vindmølle, biogasanlæg eller andet.

Energibesparende foranstaltninger:

På ejendommen minimeres elforbruget ved:

- I forbindelse med den løbende udskiftning af lysstofrør i staldene udskiftes til lavenergi lysstofrør. Lyset i staldene er tændt efter behov og styres af foderstyringssystemet. Der er lys i staldene i ca. 10 timer i døgnet i vinterhalvåret og ca. 2 timer i døgnet i sommerhalvåret. Tidsrummet kan dog variere.
- Foderblandingsanlæg med lavt energiforbrug
- Frekvensstyret ventilation - Den mekaniske ventilation vedligeholdes og renholdes således, at det altid fungerer optimalt, og der ikke bruges energi på unødigt ventilation. Al ventilation er styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og elforbruget.
- God og vedligeholdt isolering af stalde
- Der er installeret vertikale ventilatorer der har et lavere energiforbrug end en horisontal ventilator.

Ventilation

Staldene er forsynet med undertryksanlæg. Der er ikke overdækning på ventilations skorstenene, hvorved luften kastes mere lige op.

Ventilationsanlægget er fuldautomatisk reguleret.

BAT for svinestalde er at reducere energiforbruget ved at gøre alt det følgende:

- for mekanisk ventilerede stalde: optimering af udformningen af ventilationssystemet i hver stald for at tilvejebringe god temperaturkontrol samt opnå minimumsventilation om vinteren.
- for mekanisk ventilerede stalde: undgåelse af modstand i ventilationssystemer gennem hyppigt eftersyn og rengøring af luftkanaler og fans

Efter hvert hold slagtesvin vaskes ventilatoren i staldafsnittene sammen med det øvrige staldinventar. Herved fjernes snavs mv. der kan yde modstand og forøge strømforbruget. Al ventilation er styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og elforbruget. Ventilationsanlægget benytter sig multi-stepprincippet, som sikrer at færrest mulige ventilatorer kører ad gangen.

Mariagerfjord Kommune vurderer, med ovenstående redegørelse og de stillede vilkår, at bedriften lever op til BAT vedr. energi- og vandforbrug. Der er bl.a. stillet vilkår jf. kapitel 2 om, at der på bedriften skal foretages et energieftersyn af et energiselskab eller konsulent, hvor de energiforbrugende processer i virksomheden gennemgås. Der skal udarbejdes en rapport, som indeholder resultater og evt. konkrete energispareforslag. Rapporten skal fremvises ved tilsyn. Der er også stillet vilkår om, at bedriftens forbrug af energi og vand skal registreres. Registreringerne skal kunne fremvises på forlangende samt ved tilsyn.

3.4.6 Opbevaring af husdyrgødning

BAT-Krav

Opbevaring af gylle i cement- eller ståltank:

- Tanken skal tømmes jævnlige af hensyn til inspektion og vedligeholdelse – helst 1 gang årligt

Gylletanken skal overdækkes med:

- Et naturligt flydelag eller lignende

BAT-redegørelse:

Opbevaring/behandling

Godt landmandskab er en vigtig del af BAT herunder at planlægge gødning af markerne korrekt. Det er således også BAT at udforme lagringsfaciliteterne for svine- og fjerkrægødning med tilstrækkelig kapacitet, indtil yderligere behandling eller tilførsel på markerne kan udføres. Niels Arne Damsgaard Rasmussen har tilstrækkelig opbevaringskapacitet og lever derudover op til andre aspekter af BAT mht. opbevaring af flydende husdyrgødning. Driften og indretningen af bedriften lever således op til BAT ved:

- At den flydende husdyrgødning opbevares i en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske, samt kemiske påvirkninger
- At beholderens bund og vægge er tætte og beskyttede mod tæring
- At beholderen tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse, fortrinsvist hvert år
- At der først sker omrøring af gyllebeholderen kort tid før beholderen skal tømmes f.eks. ved udspreddning.
- At beholderen dækkes ved at bruge et flydelag, såsom snittet halm, lærred, folie, tørv, ekspanderet ler (LECA), ekspanderet polystyren (EPS) eller naturlig udtørningskorpe

Fravalg af BAT

Gyllen er konstant overdækket med et tæt og stabilt naturligt flydelag, der også er BAT ifølge BREF-dokumentet. Flydelaget kontrolleres jævnlige, hvilket sikrer at der altid er minimal emission af ammoniak. Derfor er en fast overdækning fravalgt.

Der er ikke etableret fast overdækning på gylletanken/tankene. Niels Arne Damsgaard Rasmussen tilser, at der etableres et godt naturligt flydelag, om nødvendigt suppleret med snittet halm. Der er derfor begrænset effekt ved etablering af fast overdækning. Gyllen er således konstant overdækket med et tæt og stabilt naturligt flydelag evt. suppleret med snittet halm, hvilket også er BAT. Flydelaget kontrolleres jævnlige, hvilket sikrer at der altid er minimal emission af ammoniak. Derfor er en fast overdækning fravalgt.

Mariagerfjord Kommune vurderer, med ovenstående redegørelse og de stillede vilkår, at bedriften lever op til BAT vedr. opbevaring af husdyrgødning. Der er for denne ejendom stillet vilkår om, at pumpning, omrøring og udkørsel ikke må foretages på lørdage, søndage samt helligdage. Vilkåret er stillet med henblik på at varetage hensynet til og begrænse generne for beboere på ejendomme uden landbrugspligt. Inden for 200 m fra husdyrbruget er der flere naboer uden landbrugspligt. Mariagerfjord Kommune vurderer ikke, at vilkåret belaster husdyrbruget i en grad, der er økonomisk eller praktisk uproportionelt stor, set i forhold til det hensyn, vilkåret varetager.

3.4.7 Fravalg af BAT

GYLLEFORSURING

Der installeres ikke forsøringsanlæg, idet der er tale om en eksisterende stald, hvor der ikke er sikkerhed for at betonen i gyllekanalerne har en god holdbarhed overfor syrepåvirkningen. Samtidig er energiforbruget ved drift af et forsøringsanlæg opgjort til min. 20.000 kWh hvilket vurderes ikke at være proportionalt i forhold til miljøgevinsten.

I øvrigt ligger der ikke sårbar natur i umiddelbar nærhed og idet det generelle ammoniak-reduktionskrav kan opfyldes på anden vis er forsøringsanlægget derfor fravalgt.

GYLLESEPARERING

Niels Arne Damsgaard Rasmussen har valgt ikke at investere i et gyllesepareringsanlæg, da han har tilstrækkeligt med harmoniarealer til at udbringe gyllen på almindelig vis. Separation er problematisk, idet fiberfraktionen som oftest fjernes fra bedriften. Dette har nogle uheldige konsekvenser for markbruget hvor det manglende organiske materiale i jorden på længere sigt betyder, at der skal bruges flere hjælpestoffer for at få et rentabelt markbrug. Derfor er separation fravalgt.

GYLLEKØLING

Gyllekøling er fravalgt, da der ikke er behov for den udvundne varme, når der udelukkende er slagtesvin på ejendommen. For at der er proportionalitet i investeringen og driften af gyllekølingsanlægget kræver det, at varmen kan anvendes til smågrisestalde.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at husdyrbruget har redegjort tilstrækkeligt for fravalg af teknologier.

3.4.8 Samlet vurdering

Mariagerfjord Kommune vurderer, at husdyrbruget lever op til anvendelse af BAT inden for de forskellige områder management, foder, forbrug af vand og energi, opbevaring af husdyrgødning samt staldindretning. Endvidere vurderes det, at husdyrbruget har argumenteret tilfredsstillende for fravalg af forskellige teknologier. Mariagerfjord Kommune vurderer i øvrigt, at husdyrbruget lever op til anvendelse af BAT i forhold til husdyrbrugets emission af ammoniak og fosfor. Mariagerfjord Kommune vurderer på den baggrund, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved at anvende bedst tilgængelig teknik.

3.5 Undersøgte alternativer

Et alternativ til udvidelse på Handest Østergård kunne være at opkøbe en anden produktionsvejendom for at drive og eventuelt udvide denne. Niels Arne Damsgaard Rasmussen kunne på den måde at udvikle bedriften og modvirke en faldende realløn. Det ville kræve en stor investering til opkøb og eventuel modernisering af en anden ejendom. Der er desuden klare fordele i at have besætningen samlet på samme sted frem for at skulle passe dyr flere steder. En samlet besætning giver bedre mulighed for at opnå en rationel produktion end ved at have to adskilte besætninger. Dertil kommer, at Handest Østergårds beliggenhed er god i forhold til naboer, de fleste udspretningsarealer og ammoniakfølsom § 7-natur14. Dertil kommer, at Niels Arne Damsgaard Rasmussen i flere år har gjort sig strategiske overvejelser mht. fremtidig udvikling og udvidelse, bl.a. gennem opkøb af jord og naboejendomme. De har således gennem tiden tænkt udvikling ind i byggeri, drift osv., så mulighederne for udvidelse står åbne. Mulighederne for produktionsudvidelse på Handest Østergård vurderes derfor ikke at være udtømte med det nuværende dyreholds størrelse, som er udgangspunktet for dette projekt.

0-ALTERNATIV

0-alternativet er lig med den eksisterende produktion. En statisk tilstand er oftest ikke et udtryk for noget positivt, da der er ensbetydende med at hjulene er gået i stå. Dette er også tilfældet i landbruget. Det er derfor uundgåeligt, at landbruget hele tiden ændres i takt med omgivelserne.

I alle virksomheder er der løbende krav til at tilpasse og optimere driften efter markedsforholdene. Inden for landbrugerhvervet er det en realitet, at landmanden står over for faldende afregningspriser i forhold til inflationen samtidigt med, at omkostningerne stiger. Der skal således produceres et stadig stigende antal enheder for at overleve økonomisk. Derfor vil det være uundgåeligt, at produktionen løbende skal optimeres og udvides.

Hvis produktionen ikke optimeres, smuldrer det økonomiske grundlag for virksomheden. Et konstant produktionsniveau er reelt en begyndende afvikling af produktionen med de personlige, samfundsmæssige og landskabelige konsekvenser, det giver. Samfundsmæssigt vil 0-alternativet derfor kunne betyde færre arbejdspladser dels på slagterierne, men også i de mindre lokale virksomheder (vognmænd, foderstoffer m.m.), og som følge af dette må det kunne forventes at samfundets indkomstdannelse mindskes.

Mariagerfjord kommune vurderer, at ansøger har redegjort tilfredsstillende for undersøgte alternativer. De undersøgte alternativer vurderes ikke som værende bedre end det ansøgte projekt.

3.6 Ophør af husdyrbruget

I forbindelse med ophør vil der blive truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at overlevere anlægget i forsvarlig miljømæssig tilstand. Der vil således blive tilkaldt en slamsuger for at tømme gyllebeholderen samt gyllekummerne. Derudover vil der blive gennemført en rengøring af anlægget, således at der ikke forekommer forurening herfra. Spildevandet vil blive kørt ud på dyrkede arealer i henhold til lovgivningen. Udtjent inventar og andet metal vil blive leveret til produkthandleren og elektronisk udstyr vil blive leveret til genbrug. Andet affald vil blive afhændet efter miljølovens forskrifter. Bygningsmassen vil helt eller delvis blive fjernet. Det sker i henhold til lovgivningen. I hvor stor en grad, at bygningerne fjernes, afhænger af deres tilstand og mulighed for anden udnyttelse. Gylletankene vil blive fjernet, når de ikke længere er brugbare for denne eller anden bedrift.

Mariagerfjord kommune vurderer, med de stillede vilkår, at der er truffet de fornødne foranstaltninger ved ophør af husdyrbruget for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende stand. Der er stillet vilkår, der beskriver, hvordan stedet bringes tilbage i tilfredsstillende stand herunder fastsættes, at for så vidt bygningerne ikke længere har brugs-mæssig værdi, nedrives disse af autoriseret nedbrydningsfirma og byggematerialer bortskaffes efter reglerne i affaldsregulativet.

3.7 Egenkontrol

Støj

Der er stillet vilkår om, at virksomheden, for egen regning, skal dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet.

Lugt

Der er tilsvarende stillet vilkår om, at kommunen kan meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger, såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentlig større end grundlaget for miljøvurderingen.

Lys

Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til lysgener, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan og derefter gennemføre denne. Handlingsplanen skal godkendes af tilsynsmyndigheden.

Foder

Som dokumentation for, at vilkår om færre foderenheder pr dyr (FE/dyr) er overholdt, er der stillet vilkår om, at der skal gennemføres effektivitetskontrol (E-kontrol) i hele besætningen med opgørelse af antal producerede dyr, gennemsnitlige vægtintervaller (indgangs-, og afgangsvægt/slagtevægt), foderforbrug pr. kg tilvækst, det gennemsnitlige indhold af råprotein pr. FEsv i foderblandingerne, det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FEsv i foderblandingerne.

Energi- og vandforbrug

For at følge udviklingen i energi- og vandforbruget, samt at optimere dette, registreres dette hvert år. Anlæg der er særligt energiforbrugende, f.eks. ventilationsanlæg, skal løbende kontrolleres og vedligeholdes.

Mariagerfjord Kommune vurderer, sammen med de stillede vilkår i kapitel 2 at kravene til egenkontrol er opfyldt.

3.8 Natur

Mariagerfjord Kommune har vurderet om produktionen på Randersvej 145, 8990 Fårup har effekt på naturtilstanden i området. Vurderingen er foretaget på baggrund af beregninger udført i det lovbestemte elektroniske ansøgningsskema om miljøgodkendelse jf. Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

3.8.1 Ammoniak

Ammoniak fra staldanlæg

Projektet vil medføre en beregnet totalemission fra stald og lager på ca. 3381 kg N/år, hvilket svarer til en meremission på ca. 1193 kg N/år.

Vurdering af påvirkninger på naturområder jf. godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Beskyttelsesniveauet for ammoniak fremgår af nedenstående tabel

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, og ammoniakfølsomme skove.	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

* I den konkrete sag er der 0 husdyrbrug. Den maksimale totaldeposition er derved 0,7 kg N/ha/år.

Mariagerfjord Kommune har derfor foretaget en konkret vurdering af påvirkningen fra produktionen på Randersvej 145 til nærtliggende følsomme naturområder. Konkret er der foretaget en beregning i 4 naturpunkter. Naturarealernes beliggenhed kan ses af bilag 6 og beregningerne kan ses i skemaet herunder.

Punkt nr.	Naturtype	Kategori	Totaldeposition (kg N/ha/år)	Merbelastning (kg N/ha/år)	Beskyttelsesniveau (kg N/ha/år)
1	Rigkær	1	0,0		Max 0,7 kgN/ha/år totaldep
2	Mose	3		0,1	Max. 1 kg N/ha/år i merdep.
3	Surt overdrev	3		0,2	Max. 1 kg N/ha/år i merdep.
4	Mose	3		0,1	Max. 1 kg N/ha/år i merdep.

Kategori 1-natur

Kategori 1-natur omfatter de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget, se bilag 7, for Natura 2000-områderne. De er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen.

Nærmeste kategori 1-natur (naturpunkt nr.1) er et rigkær beliggende i Natura 2000-område nr. 30. Der er beregnet en totaldeposition fra anlægget på 0,0 kg N/ha/år i området, og beskyttelsesniveauet er dermed overholdt.

Kategori 3-natur

Kategori 3-natur (naturpunkt nr. 2,3 og 4) udgøres af øvrige ammoniakfølsomme § 3-arealer, som heder, moser og overdrev, samt ammoniakfølsomme skove. Merdeposition fra anlægget er beregnet til hhv., 0,1, 0,2 og 0,1 kg N/ha/år for de 3 naturpunkter. Beskyttelsesniveauet er dermed overholdt.

Staldanlæg i relation til arter på udpegningsgrundlaget for natura 2000-område nr. 30.

Det er Mariagerfjord Kommunes opfattelse, at hvis ansøgningen ikke er i modstrid med bevaringsmålsætningen for naturtyperne, kan det sikres, at arterne ikke påvirkes i modstrid med ønsket om gunstig bevaringsstatus for disse. Da naturtyper i kategori 1 ikke påvirkes over beskyttelsesniveauet, vurderes det, at der ikke er problemer i forhold til arter på udpegningsgrundlaget. Udpegningsgrundlaget fremgår af bilag 7.

Staldanlæg i relation til Bilag IV-arter

Der er ingen registrerede bestande af Bilag IV-arter, eller potentielle levesteder i nærheden af staldanlægget.

Konklusion – anlægget

Det er kommunens samlede vurdering med baggrund i miljøstyrelsens vejledning, at den ansøgte drift, med de hertil stillede vilkår, er foreneligt med husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, habitatdirektivforpligtelsen som denne er defineret i miljøstyrelsens vejledning.

4. Samlet vurdering

På baggrund af ansøgningsmaterialet samt Kommunens registreringer af områdets naturforhold har Kommunen vurderet, at miljøgodkendelsen, med de pågældende vilkår for anvendelse og drift af udspretningsarealerne, ikke vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Mariagerfjord Kommune vurderer:

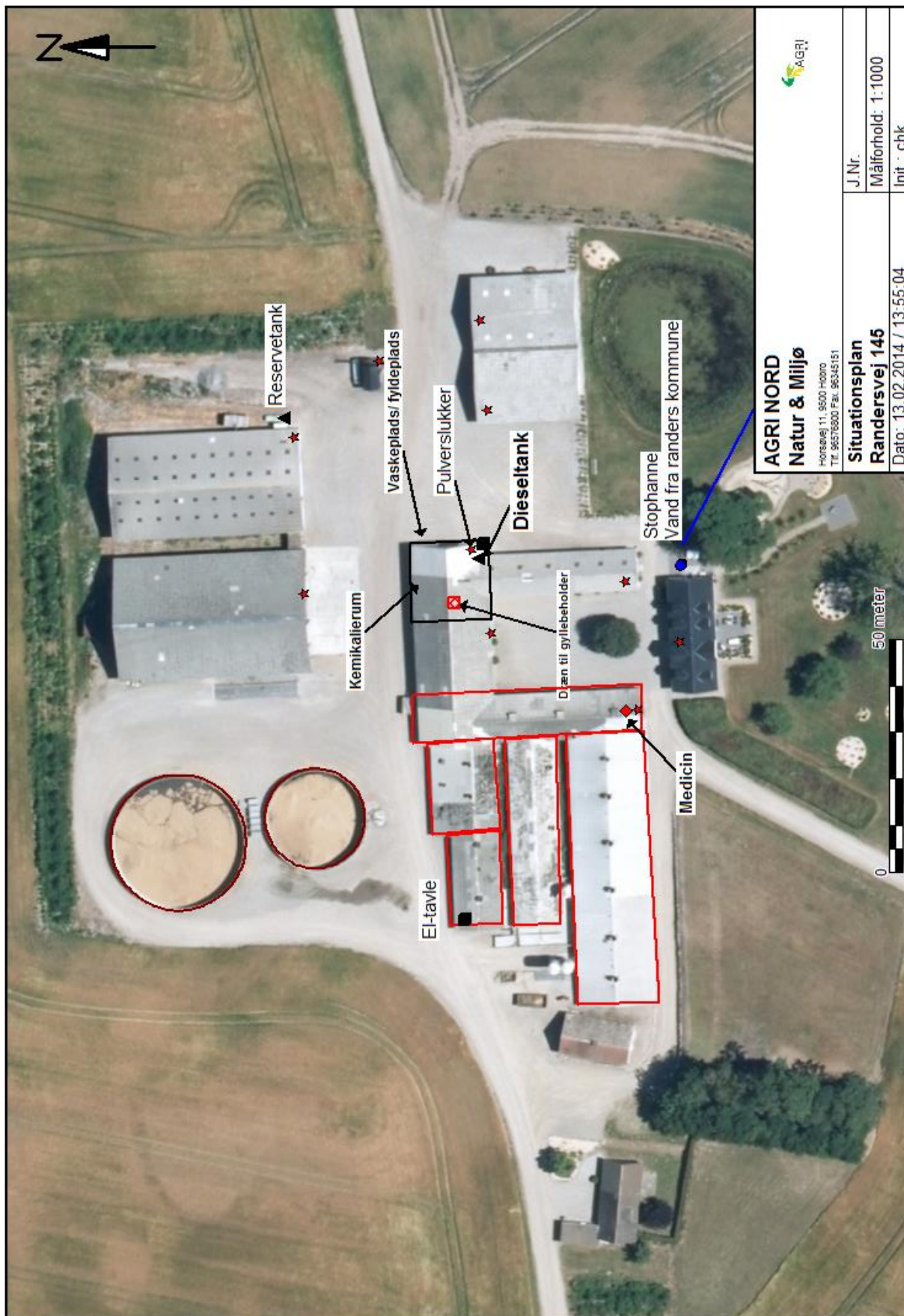
at udvidelse af husdyrbruget kan godkendes, idet udvidelsen ikke vil medføre en væsentlig genepåvirkning af naboer, naturområder omfattet af § 7 i loven, Natura 2000 områder overbelastet med fosfor (Limfjorden og Mariager Fjord), kvælstofsårbare Natura 2000-områder (Limfjorden og Mariager Fjord), grundvandet herunder nitratfølsomme indvindingsområder samt landskabelige værdier og kulturmiljøer. Endvidere er det vurderet, at ændringen og udvidelsen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af § 3-områder eller andre naturområder, som er beskyttet mod tilstandsændring. Endvidere er det vurderet, at udvidelsen/ændringen ikke vil medføre væsentlige ændringer i arealer, som er udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller er særlig sårbar overfor næringsstofpåvirkning. Endeligt er det vurderet, at de ovennævnte naturområders bestande af vilde planter og dyr samt deres levesteder ikke vil påvirkes væsentligt af det ansøgte projekt.

at der anvendes bedst tilgængelig teknik, til at forebygge og begrænse eventuel forurening.

Bilag 1: Husdyrbrugets beliggenhed

Bilag 2: Situationsplan

Bilag 3. Forudsætninger for foderkorrektionen vedr. råprotein

Formel

$$N \text{ ab dyr pr slagtesvin} = (((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{gram råprotein pr. FEsv}/6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0296 \text{ kg N pr. kg tilvækst}))$$

hvor afgangsvægt = slagtevægt x 1,31.

Forudsætninger

Den maksimale mængde N ab dyr i alt fra den godkendte slagtesvineproduktion er beregnet ud fra forudsætninger i nedenstående tabel.

Faktor	Værdi
Antal producerede slagtesvin (stk.) (Ansøgt i IT-ansøgningen)	9600
Indgangsvægt (kg) (Ansøgt i IT-ansøgningen)	30
Afgangsvægt (kg) (Ansøgt i IT-ansøgningen)	110
FEsv pr. kg tilvækst (Ansøgt i IT-ansøgningen)	2,70
Gram råprotein pr. FEsv (Normtal fra IT-ansøgningen)	147,4

Beregning af kg N ab dyr pr år for Randersvej 145

9600 slagtesvin, 2,70 FEsv pr. kg tilvækst, 147,7 gram råprotein pr. FEsv, indgangsvægt 30 kg, afgangsvægt 110 kg

= 2,726144 kg N ab dyr pr. slagtesvin x 9600 slagtesvin

= 26.673 kg N ab dyr pr. år

De ovennævnte forudsætninger er ikke bindende, der er fleksibilitet med hensyn til de oplyste forskellige faktorer, så længe den totale mængde N ab dyr pr år for den godkendte produktion af slagtesvin er **mindre end 26.673 kg N pr. år**, jf. vilkår i kapitel 2.

Bilag 4. Forudsætninger for foderkorrektionen vedr. fosfor

Formel

$P \text{ ab dyr pr slagtesvin} = ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{gram fosfor pr. FEsv}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr kg tilvækst}).$

hvor afgangsvægt = slagtevægt x 1,31.

Forudsætninger

Den maksimale mængde P ab dyr i alt fra den godkendte slagtesvineproduktion er beregnet ud fra forudsætninger i nedenstående tabel.

Faktor	Værdi
Antal producerede slagtesvin (stk.) (Ansøgt i IT-ansøgningen)	9600
Indgangsvægt (kg) (Ansøgt i IT-ansøgningen)	30
Afgangsvægt (kg) (Ansøgt i IT-ansøgningen)	110
FEsv pr. kg tilvækst (Ansøgt i IT-ansøgningen)	2,70
Gram fosfor pr. FEsv (Normtal fra IT-ansøgningen)	4,80

Beregning af kg P ab dyr pr år for Randersvej 145

9600 slagtesvin, 2,70 FEsv pr. kg tilvækst, 4,80 gram fosfor pr. FEsv, indgangsvægt 30 kg, udgangsvægt 110 kg

= 0,5968 kg P ab dyr pr. slagtesvin x 9600 slagtesvin

≡ 5.729 kg P ab dyr pr. år

De ovennævnte forudsætninger er ikke bindende, der er fleksibilitet med hensyn til de oplyste forskellige faktorer, så længe den totale mængde N ab dyr pr år for den godkendte produktion af slagtesvin er **mindre end 5.729 kg P pr. år**, jf. vilkår i kapitel 2.

Bilag 5: Kapacitetserklæring

Landbrugets Byggeblade

Bygninger • Teknik • Miljø

Love og vedtægter

Beregning af tilstrækkelig opbevaringskapacitet

Arkivnr. 95.03-03

Udgivet Marts 1993

Skemasæt til beregning af tilstrækkelig opbevaringskapacitet af husdyrgødning

Revideret 28.10.2009

Side 1 af 13

Skemasæt til beregning af:

- Gødningsmængder af lager
- Korrektion af vandmængder
- Produceret gødningsmængde pr. måned
- Tilstrækkelig opbevaringskapacitet

Skemasættet kan anvendes til dokumentation for, at opbevaringskapaciteten for husdyrgødning opfylder gældende regler for udbringning og udnyttelse af husdyrgødningen.

Gødningsmængderne er angivet på grundlag af "Normtal for husdyrgødning - 2009" udgivet af Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, Århus universitet, Institut for husdyrbiologi og - sundhed.

Ejer	Niels Arne Damsgaard Rasmussen	Tlf. 86 47 96 98
Adresse	Randersvej 145	
Kommune	8990 Fårup	
Dato	4/10 - 2013	

Beregningsen er udført af	Agri Nord	
Dato	Natur- og miljøkonsulent Christian Bach Knudsen	
Underskrift	Horsøvej 11 - 9500 Hobro Tlf. 96 51 96 45 • Mobil 61 59 61 40	

Beregning af gødningsmængder afslaget fra dyr på stald hele året - svin

Husdyrart / staldtype	Antal dyr	Mængde gødning i ton					
		Gylle		Staldgødning		Ajle	
		Ton pr. dyr	Ton pr. år	Ton pr. dyr	Ton pr. år	Ton pr. dyr	Ton pr. år
Søer, løbe- og drægtighedsstalden		3,92					
Individuel opstaldning, delvis spallegulv		3,92					
Individuel opstaldning, fuldspallegulv							
Individuel opstaldning, fast gulv				0,51		1,71	
Løsgående, dybstrøelse + spallegulv		2,15					0,67
Løsgående, dybstrøelse							1,78
Løsgående, dybstrøelse + fast gulv		2,15					0,67
Løsgående, delvis spallegulv		4,64					
Søer, førestald							
Kassestier, delvis spallegulv		1,68					
Kassestier, fuldspallegulv		1,68					
Firland, føreperiode							1,26
Smågrise fra 7,3 til 33 kg							
Toklimastald, delvis spallegulv		0,144					
Fuldspallegulv		0,139					
Drænet gulv + spalter (50/50)		0,145					
Fast gulv			0,019			0,079	
Dybstrøelse							0,027
Slagtesvin fra 33 til 107 kg levende vægt							
Delvis spallegulv (50-75% fast gulv)		0,47					
Delvis spallegulv (25-49% fast gulv)		0,47	1316				
Fuldspallegulv		0,51					
Drænet gulv + spalter (33/67)		0,51	3468				
Fast gulv				0,10		0,33	
Opdelt lejeareal		0,32					
Dybstrøelse							0,09
							0,17
Samlet mængde svinegødning, ton pr. år		Gylle: 4784	4784	Staldgødning:	Ajle:	Staldgødning:	Dybstrøelse:

Beregning af gødningsmængder af lager fra dyr på stald hele året - svin

Noter til beregning af gødningsmængder – svin:

- For gylle, staldgødning og ajle er 1 ton = 1 m³. For dybstrøelse er 1 ton = ca. 1,7 m³.
- Normalt fordeler foderforbruget fra en årssø sig med 70 % i løbe- og drægtighedsstalden og 30 % i farestalden. Gødningsproduktionen er derfor opdelt på et bidrag fra løbe- og drægtighedsstalden samt et bidrag fra farestalden. De to bidrag adderes for at få produktionen fra 1 årssø.

De inkluderede vandmængder er baseret på følgende gennemsnit for forskellige produktioner:

Produktion	Drikkevandsspild Liter pr. år pr. dyr	Vaskevand Liter pr. år pr. dyr
1 årssø, farestald	0	340
1 årssø, løbe- /drægtighedsstald	0	0
1 produceret smågris, fuldspaltegulv	15	15
1 produceret smågris, drænet gulv+spalter eller delvis spaltegulv	15	20
1 produceret slagtesvin, delvis spaltegulv (fuldspaltegulv)	75	25 (30)
1 produceret slagtesvin, fast gulv eller dybstrøelse	75	0

Korrektion (Type 1 korrektion) af gødningsmængder ved afvigende vægtinterval:

Søer:

Der er normalt ikke tilstrækkeligt grundlag for at korrigere for afvigende produktionsniveau. Korrektion for unormalt stort eller lille vandforbrug kan være aktuelt. Dokumentation for væsentlige afvigelser fra normmængderne bør fremvises.

Smågrise fra 7,3 til 33 kg:

$$(\text{slutvægt} - \text{startvægt}) \times (13,32 + (0,1967 \times (\text{slutvægt} + \text{startvægt}))) / 546$$

Slagtesvin fra 33 til 107 kg levende vægt:

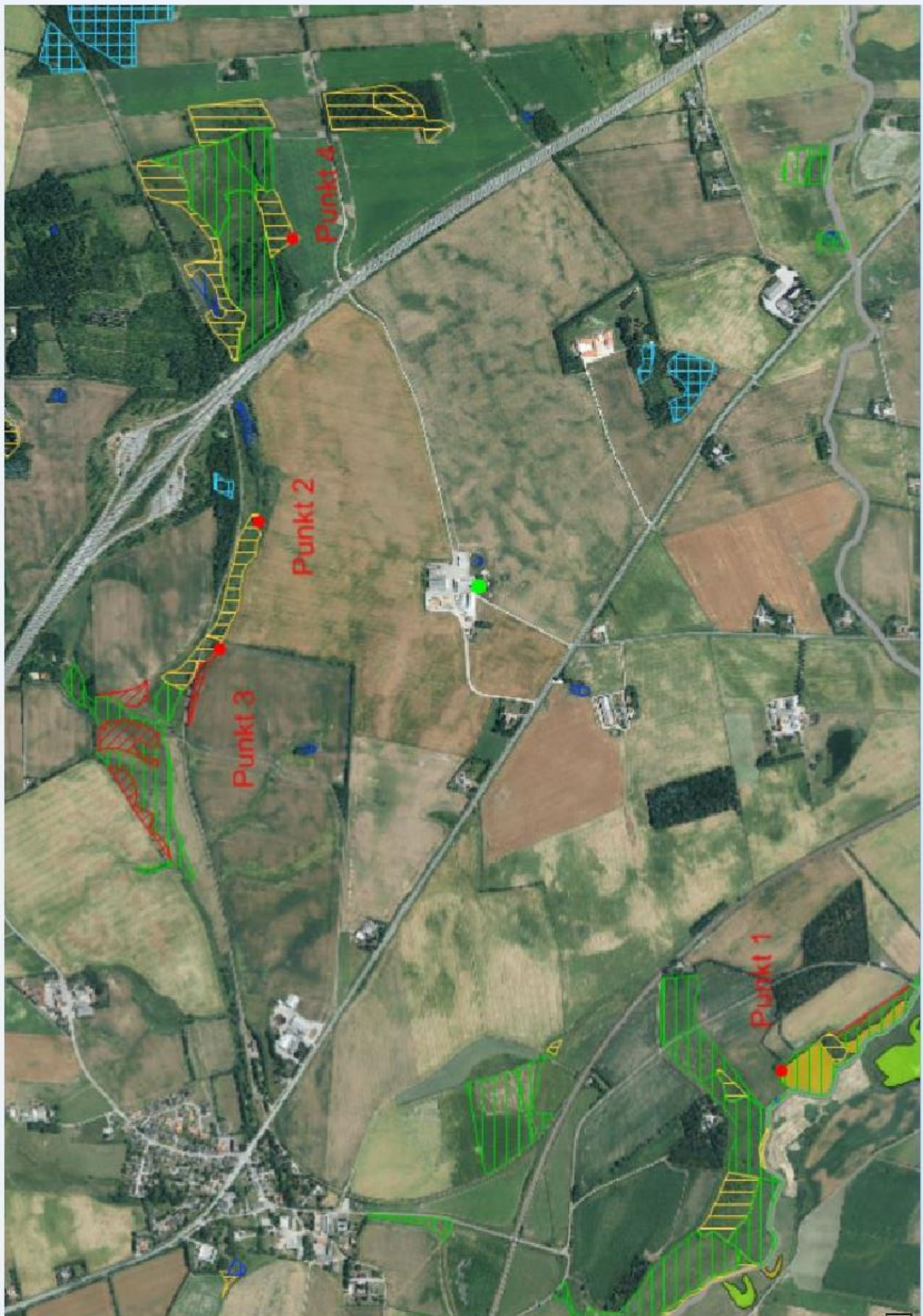
$$(\text{slutvægt} - \text{startvægt}) \times (13,32 + (0,1967 \times (\text{slutvægt} + \text{startvægt}))) / 3023$$

Opbevaringsopgørelse for husdyrproduktionen på Randersvej 145

Ifølge landbrugets byggeblad nr. 95.03-03 bliver der produceret 4784 m³ husdyrgødning ved den ansøgte husdyrproduktion.

På Randersvej 145 forekommer der to gyllebeholdere på henholdsvis 1450 m³ og 2550 m³. Samlet er der således 3950 m³, hvilket resulterer i en opbevaringskapacitet på over 9 Mdr. ved det ansøgte dyrehold.

Bilag 6: Ammoniakdepositionsberechnungspunkter

Bilag 7: Udpegningsgrundlag for berørte natura 2000-områder

Natura 2000-område nr. 30 omfatter EF-Habitatområde nr. og EF-Fuglebeskyttelsesområder nr. 14 og 24

Udpegningsgrundlag for: Habitatområde nr. 30 Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals Ådal

- 1013 Kildevælds-vindelsnegl (*Vertigo geyeri*)
- 1037 Grøn kølleguldsmed (*Ophiogomphus cecilia*)
- 1042 Stor kær guldsmed (*Leucorrhina pectoralis*)
- 1096 Bæklampret (*Lampetra planeri*)
- 1099 Flodlampret (*Lampetra fluviatilis*)
- 1103 Stavsild (*Alosa fallax*)
- 1166 Stor vandsalamander (*Triturus cristatus cristatus*)
- 1318 Damflagermus (*Myotis dasycneme*)
- 1355 Odder (*Lutra lutra*)
- 1365 Spættet sæl (*Phoca vitulina*)
- 1393 Blank seglmos (*Drepanocladus vernicosus*)
- 1528 Gul stenbræk (*Saxifraga hirculus*)
- 1140 Mudder- og sandflader blottet ved ebbe
- 1150 * Kystlaguner og strandsøer
- 1160 Større lavvandede bugter og vige
- 1210 Enårig vegetation på stenede strandvolde
- 1220 Flerårig vegetation på stenede strande
- 1230 Klinter eller klipper ved kysten
- 1310 Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand
- 1330 Strandenge
- 2140 * Kystklitter med dværgbuskvegetation (klithede)
- 3130 Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden
- 3140 Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger
- 3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
- 3160 Brunvandede søer og vandhuller
- 3260 Vandløb med vandplanter
- 4010 Våde dværgbusksamfund med klokkelyg
- 4030 Tørre dværgbusksamfund (heder)
- 5130 Enekrat på heder, overdrev eller skrænter
- 6120 * Meget tør overdrevs- eller skræntvegetation på kalkholdigt sand
- 6210 Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter)
- 6230 * Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
- 6410 Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop
- 6430 Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn
- 7120 Nedbrudte højmoser med mulighed for naturlig gendannelse
- 7140 Hængesæk og andre kærsamfund dannet flydende i vand
- 7150 Plantesamfund med næbfrø, soldug eller ulvefod på vådt sand eller blottet tørv
- 7220 * Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand
- 7230 Riggær
- 9110 Bøgeskove på morbund uden kristtorn
- 9130 Bøgeskove på muldbund
- 9160 Egeskove og blandeskove på mere eller mindre rig jordbund
- 9190 Stilkegeskove og -krat på mager sur bund
- 91D0 * Skovbevoksede tørvemoser
- 91E0 * Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld

Udpegningsgrundlag for: Fuglebeskyttelsesområde nr. 14 Lovns Bredning

Sangsvane
Hvinand
Toppet skallesluger
Stor skallesluger

Udpegningsgrundlag for: Fuglebeskyttelsesområde nr. 24 Hjarbæk Fjord

Rørdrum

Sangsvane
Engsnarre
Klyde
Hjejle
Taffeland
Trøldand
Hvinand
Blishøne

Bilag 8: Hørings svar fra Randers Kommune

09.17.22-P19-7-13

Mariagerfjord Kommune
Natur & Miljø
Østergade 22
9510 Arden

Miljø og Teknik -
landbrug
Laksetorvet
8900 Randers C

Telefon +45 8915 1745
Telefax +45 8915 1660

10. januar 2014

Peter.Kruse@randers.dk
www.randers.dk

Randers Kommune har den 12. december 2014 modtaget en anmodning om en udtalelse vedrørende udvidelse på svinebruget Randersvej 145, 8990 Fårup.

Svinebrugets anlæg ligger i Mariagerfjord Kommune. Afstanden fra anlægget til kommunegrænsen er ca. 940 m. Husdyrbrugets udbringningsareal ligger i Randers Kommune. Der er tale om aftalearealer som alle er § 16 miljøgodkendt til modtagelse af husdyrgødning (Mariagervej 347, 8981 Spentrup).

Da arealerne i Randers Kommune er miljøgodkendt omfatter udtalelsen alene en vurdering af anlæggets mulige påvirkning af naturområder i Randers Kommune. Udtalelsen omfatter en vurdering af, om der er særlige forhold ud over det generelle beskyttelsesniveau i Husdyrgodkendelsesloven, der taler for, at der skal fastsættes vilkår til beskyttelse af natur og miljø eller eventuelt meddeles afslag. Herudover omfatter udtalelsen eventuelle andre forhold af betydning for Mariagerfjord Kommunes sagsbehandling.

Terrestrisk natur

- Nærmeste ammoniakfølsomme naturtype i internationalt naturbeskyttelsesområde, EF-habitatområde nr. 30 (Skals Ådal) er beliggende i Mariagerfjord Kommune ca. 1.400 m sydvest for anlægget (Kategori 1 – natur).
- Nærmeste ammoniakfølsomme naturtyper af kategori 2 (Højmose, lobeliesø, hede (> 10 ha) eller overdrev (> 2,5 ha)) udenfor internationalt naturbeskyttelsesområde og kategori 3 er ligeledes beliggende i Mariagerfjord Kommune.
- Det nærmeste ammoniakfølsomme naturområde i Randers Kommune er et skovområde (Kategori 3 – natur) som ligger ca. 1,42 km syd for anlægget.
- Svinebrugets beliggenhed i forhold til naturarealer fremgår af bilag 1.

Kommunens vurderinger og bemærkninger

Husdyrgodkendelsesloven fastlægger øvre grænser for totaldepositionen til § 7, kategori 1 og 2 natur og for merdeposition til kategori 3 natur. Da nærmeste ammoniakfølsomme naturområder (kategori 1-3) i forhold til anlægget er beliggende i Mariagerfjord Kommune overlades denne vurdering til Mariagerfjord Kommune.

Nærmeste kategori 3-natur i Randers Kommune er et skovområde som ligger ca. 1,42 km syd for anlægget. Ifølge ansøgningskemaet er der beregnet en merdeposition på 0,0 kg N/ha/år til et ammoniakfølsomt naturområde (ca. 1.500 m nordøst for anlægget). Randers Kommune vurderer på

09.17.22-P19-7-13

den baggrund, at den øvre grænse (1 kg N/ha/år) for merdepositionen til skovområdet dermed også er overholdt.

Randers Kommune kan desuden oplyse, at der ikke findes husdyrbrug > 15 DE i Randers Kommune som vurderes, at danne kumulation med svinebruget i forhold til Kategori 1 natur (se bilag 1).

Bilag IV-arter

Randers Kommune har desuden foretaget en vurdering af, om anlægget kan påvirke arter omfattet af Habitatdirektivets bilag IV.

Nærmeste vandhul med registreret forekomst af Bilag IV-arter ligger i en afstand af mere end 1.900 m fra centrum af staldanlægget. I den afstand vurderes der ikke være en merdeposition af ammoniak.

Samlet vurdering

Det er Randers Kommunes samlede vurdering, at udvidelse af svinebruget Randersvej 145, 8990 Fårup ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af natur- og miljø i Randers Kommune.

Med venlig hilsen

Peter Dalgas Kruse
Biolog

